

ปัญหาการขอรับสิทธิประโยชน์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ในมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต
(ฉบับสมบูรณ์)

นางสาวกุลนิษฐ์ จตุรงค์โชค

เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของเอกัตศึกษาที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของเอกัตศึกษาที่ส่งผ่านทางคณะที่สังกัด

The abstract and full text of individual study in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the individual study authors' files submitted through the faculty.

หัวข้อเอกัตศึกษา ปัญหาการขอรับสิทธิประโยชน์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ในมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

โดย นางสาวกุลนิษฐ์ จตุรงค์โชค

รหัสประจำตัว 618 61533 34

หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชา ธุรกิจทั่วไป

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภศิษฏ์ ทวีแจ่มทรัพย์

ปีการศึกษา 2562

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ

ลงชื่อ..........อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภศิษฏ์ ทวีแจ่มทรัพย์)

บทคัดย่อ

ผู้ประกอบการในประเทศไทยจากร้อยละ 99 ของวิสาหกิจไทยนั้นเป็น SMEs การจ้างงานของ SMEs มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 82 โดยสัดส่วนของ GDP ที่มาจาก SMEs เป็นจำนวนถึงร้อยละ 42 SMEs จึงเป็นตัวขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจที่สำคัญที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ประเทศไทยจึงมีมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากหลายหน่วยงาน ซึ่งมีเพียงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่มีการออกมาตรการพิเศษในการส่งเสริมการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตโดยให้สิทธิและประโยชน์ที่เป็นการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่มาตรการที่ส่งเสริมของกรมส่งเสริมการค้ามีหลักเกณฑ์และข้อปฏิบัติที่ไม่เป็นการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถได้เข้าถึงการสนับสนุนได้อย่างจริงจัง

เอกัตศึกษาเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาการขอรับสิทธิประโยชน์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ตลอดจนศึกษาหลักเกณฑ์ที่เป็นข้อจำกัดในการขอรับสิทธิประโยชน์ เพื่อให้ทราบถึงหลักเกณฑ์และข้อปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคในการยื่นขอรับการสนับสนุนสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาหลักเกณฑ์การยื่นขอของมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของกรมส่งเสริมการลงทุน จากการศึกษาพบว่า หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเป็นหลักเกณฑ์ที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อการยื่นขอรับการส่งเสริมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่งผลให้ไม่มีการส่งเสริมได้จริงและไม่เป็นไปตามนโยบาย ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถเข้ารับการสนับสนุนได้อย่างที่คาดหวัง เนื่องจากหลักเกณฑ์และข้อกำหนดการให้สิทธิประโยชน์มีความยุ่งยากซับซ้อน และเป็นหลักเกณฑ์เดียวกันกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ ซึ่งไม่ตอบสนองถึงข้อจำกัดและอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต่างกัน

เนื่องจากหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเป็นหลักเกณฑ์ที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อการยื่นขอรับการส่งเสริม ส่งผลให้ไม่มีการส่งเสริมได้จริงในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้เขียนได้เสนอแนวทางแก้ไขโดยให้มีการแยกหลักเกณฑ์การพิจารณาสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่างจากวิสาหกิจขนาดใหญ่ โดยลดหย่อนในการจัดทำตัวชี้วัด ยกเว้นการจัดทำข้อมูลสนับสนุนเชิงเทคนิค และลดหย่อนหลักเกณฑ์การลงทุนเครื่องจักรที่เป็นอัตโนมัติบางส่วนได้ เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังและเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยได้เติบโตเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจไทยได้มากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

เอกัตศึกษาเรื่องปัญหาการขอรับสิทธิประโยชน์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน
มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณา
จากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภศิษย์ ทวีแจ่มทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาได้เสียสละเวลาอันมีค่า
เพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทาง รวมถึงข้อคิดเห็นต่างๆ เพื่อให้เอกัตศึกษานี้สำเร็จเสร็จ
สมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่เคารพเป็นอย่างสูงที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ
แก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมาย
เศรษฐกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน และคณาจารย์พิเศษทุกท่านที่ได้ให้ความ
ความเข้าใจด้านกฎหมายและธุรกิจด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่เป็นอย่างดี รวมถึงเจ้าหน้าที่ประจำ
หลักสูตรสำหรับการประสานงานด้านเอกสารและการนัดหมายต่าง ๆ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณพ่อ คุณแม่ เพื่อน ๆ ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน
และเจ้านายที่บริษัทที่ผู้เขียนทำงานอยู่ที่ให้โอกาสต่าง ๆ จนทำให้ประสบความสำเร็จได้ตามจุดมุ่งหมาย

สารบัญ

บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
สมมติฐาน	3
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	4
วิธีการดำเนินการศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2	5
หลักการ เหตุผล และสิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมการลงทุนสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมในมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	5
2.1 หลักการและเหตุผล.....	5
2.2 คำนิยาม SMEs.....	10
2.3 นโยบายและหลักการการให้ส่งเสริมการลงทุนสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ตามข้อกำหนดกฎหมายการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติการ ลงทุน พ.ศ.2520 (ฉบับที่ 4)	11
2.4 ข้อกำหนดและสิทธิประโยชน์ของมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการ ผลิต	14
2.4.1 สิทธิและประโยชน์	15
2.4.2 เงื่อนไข.....	15
บทที่ 3	17
ประเด็นปัญหาของหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการมาตรการส่งเสริมการลงทุน	17
เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต.....	17
3.1 ปัญหาเรื่องหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	18

3.1.1	เงื่อนไขของการให้การส่งเสริม.....	18
3.1.2	ขอข่ายของการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร.....	19
3.1.3	ตัวชี้วัด	20
3.2	ปัญหาเรื่องหลักการอนุมัติโครงการมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการปรับเปลี่ยน เครื่องจักร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	22
3.2.1	เงื่อนไขของการให้การส่งเสริม.....	23
3.2.2	ขอข่ายของการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร.....	23
3.2.3	ตัวชี้วัด	24
บทที่ 4	29
	ปัญหาการขอรับสิทธิประโยชน์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	29
	ในมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	29
	ปัญหาเรื่องหลักเกณฑ์การยื่นขอรับการส่งเสริมต้องใช้ข้อมูลสนับสนุนที่ซับซ้อนไม่เอื้อต่อ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปฏิบัติได้จริง.....	32
4.1	กรณีการยื่นขอรับสิทธิประโยชน์มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม.....	33
4.1.1	การลงทุนเปลี่ยนหม้อน้ำเพื่อประหยัดพลังงาน.....	33
4.1.2	การลงทุนติดตั้ง Solar Rooftop เพื่อใช้พลังงานทดแทนในกิจการ.....	37
4.1.3	การลงทุนเครื่องบำบัดน้ำเสียในโรงงานเพื่อการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	41
4.2	กรณีการยื่นขอรับสิทธิประโยชน์ในเรื่องการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต.....	42
4.2.1	การลงทุนติดตั้ง Robot เพื่อบรรจุสินค้าลงหีบห่อในโรงงาน.....	42
บทที่ 5	47
	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	47
	บรรณานุกรม.....	50
	ภาคผนวก.....	55

สารบัญตาราง

ตาราง 1	มูลค่าพลังงานที่ประหยัดเปรียบเทียบกับภาษีเงินได้ที่ได้รับการยกเว้น.....	20
ตาราง 2	ต้นทุน อัตรา Yield และตัวชี้วัดที่ใช้ประเมินเปรียบเทียบปีฐานและปีประเมิน	27
ตาราง 3	การคำนวณมูลค่าพลังงานที่ประหยัดเปรียบเทียบกับภาษีเงินได้ที่ได้รับการยกเว้น	33
ตาราง 4	เปรียบเทียบ ราคาต่อความร้อนของเชื้อเพลิงบางชนิด.....	34
ตาราง 5	การคำนวณมูลค่าพลังงานที่ประหยัดเปรียบเทียบกับภาษีเงินได้ที่ได้รับการยกเว้น	36
ตาราง 6	หัวข้อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกิจการ BOI และกิจการ NON BOI.....	36

สารบัญแผนภาพ

รูป 1 สัดส่วนจำนวนโครงการและเงินลงทุน	31
---	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากนโยบายส่งเสริมการลงทุนระยะ 7 ปี (พ.ศ.2558-2564) ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2557 ซึ่งมี เป้าหมายส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการสร้างสรรค์นวัตกรรม การสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการเกษตร ภาคบริการ และการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม และการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม¹ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment Thailand, BOI) จึงได้กำหนดกลไกและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนและกระตุ้นให้นักลงทุนทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและจากต่างประเทศให้ความสนใจในการนำเม็ดเงินมาลงทุนและประกอบกิจการที่มีลักษณะและประเภทซึ่งสอดคล้องกับนโยบายเช่นว่านี้ ด้วยการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องจูงใจ โดยเฉพาะสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากร ทั้งที่เป็นภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีศุลกากร ตลอดจนสิทธิประโยชน์อื่นที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวเงิน เช่น การให้สิทธิในการจ้างแรงงานต่างด้าวด้วยเงื่อนไขพิเศษกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว มาเป็นเครื่องจูงใจและสนับสนุนการลงทุน

การส่งเสริมการลงทุนของ BOI นั้นจะพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ตามประเภทกิจการที่ BOI กำหนดตามลำดับความสำคัญของประเภทกิจการ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม เอ ประกอบไปด้วย เอ 1 ถึง เอ 4 กลุ่ม บี ประกอบไปด้วย บี 1 ถึง บี 2 กลุ่มกิจการสนับสนุนเทคโนโลยีเป้าหมาย และกลุ่มการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม² นอกจากนี้มีการกำหนดมาตรการพิเศษเพื่อส่งเสริมให้กิจการที่ได้ประกอบกิจการอยู่แล้วมีโอกาสพัฒนากระบวนการผลิตและการบริการด้วยการนำเครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินกิจการ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อการประหยัดพลังงาน เพื่อการใช้พลังงานทดแทน เพื่อลดและ/หรือบรรเทาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเพื่อการสนับสนุนการ

¹ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน. คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2562[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการลงทุน, 2560. แหล่งที่มา: <https://www.boi.go.th/index.php?page=guides&language=th> [5 เมษายน 2562]

² เรื่องเดียวกัน.

วิจัยพัฒนานวัตกรรมสมัยใหม่ และการออกแบบทางวิศวกรรมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ซึ่ง BOI ได้มีประกาศที่ 9/2560 เรื่องมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต กำหนดสิทธิเพิ่มเติมให้กิจการที่ดำเนินการอยู่แล้ว ที่ช่วยให้ผู้ประกอบการได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เป็นเวลา 3 ปี³ เพื่อเป็นการสนองต่อนโยบายดังกล่าวนี้

สำหรับหลักเกณฑ์การยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนนั้น ผู้ประกอบการต้องยื่นรายงานผลการปรับปรุง ที่สามารถแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิตทั้งก่อนการปรับปรุงและหลังการปรับปรุงนั้นมีความแตกต่างที่แสดงให้เห็นประสิทธิภาพตามที่กำหนดไว้เพื่อรับสิทธิประโยชน์อย่างใดบ้าง ดังนี้แล้ว มาตรการพิเศษเช่นนี้มักจะเป็นการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์หรือเครื่องจักรเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต โดยเครื่องจักรที่ลงทุน เช่น การเปลี่ยนเครื่องต้มน้ำ (Boiler) ใหม่ การติดตั้งอุปกรณ์ที่ประหยัดพลังงาน หรือที่มีการใช้พลังงานทดแทน การใช้หุ่นยนต์ (Robot) เข้ามาเสริมในการผลิต ซึ่งการสั่งซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวนี้ ยกตัวอย่างเช่นการนำ robot เข้ามาใช้ นั้น ต้องมีเงินลงทุนอย่างต่ำประมาณ 1 ล้านบาท นอกจากนั้น ก่อนการปรับเปลี่ยน ผู้ประกอบการต้องทำการเก็บข้อมูลการผลิต ติดต่อกับผู้ขายเพื่อเข้ามาทำการศึกษาวิธีการและขั้นตอนการผลิตของผู้ประกอบการ ซึ่งการศึกษาดังกล่าวนี้ใช้เวลาประมาณ 6-8 เดือนขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของขั้นตอนการผลิต ในส่วนของระยะเวลาการสั่งซื้อและนำเข้า robot นั้นก็จะใช้เวลาอีกประมาณ 5-6 เดือน จึงจะได้ทำการติดตั้ง ทดลองเครื่อง ถึงจะใช้เครื่องได้ แต่ก่อนการสั่งซื้อ ผู้ประกอบการต้องดำเนินการยื่นรายงานการปรับปรุงก่อนและหลัง เพื่อชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพที่ได้หลังการปรับเปลี่ยน⁴

หลักเกณฑ์ BOI ที่ผู้ประกอบการต้องดำเนินการ คือผู้ประกอบการต้องไปศึกษาว่า robot ที่ติดตั้งมา ใช้ทำงานในขั้นตอนใดของการสายการผลิต มีการทำงานอย่างไร ระบบปฏิบัติการเป็นอย่างไร ผลิตได้วันละเท่าไร ใช้เวลาเท่าไร เพื่อเปรียบเทียบกับก่อนนำ Robot เข้ามาใช้ โดยมีประสิทธิภาพมากกว่า ที่สำคัญการแบ่งรายได้ที่เกิดจาก robot ที่นำมาใช้นั้น ต้องสามารถแบ่งได้ตามสัดส่วนตามจริงอย่างชัดเจน ซึ่งหลักเกณฑ์มาตรการพิเศษนี้ต่างกับการขอส่งเสริมปกติที่ให้การสนับสนุนตามกิจการที่ BOI ให้การส่งเสริม ที่ผู้ประกอบการยื่นขอโดยการเขียนโครงการที่เป็นการลงทุนสายการผลิตใหม่

³ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 เรื่องมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต,” 26 ตุลาคม 2560.

⁴ บริษัท ประทานกิจเจริญ (2529) จำกัด. ขั้นตอนการออกแบบงานอัตโนมัติขั้น [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: บริษัท ประทานกิจเจริญ (2529) จำกัด. แหล่งที่มา: <https://www.patankit.com/products/product-overview-robot-automation> [5 เมษายน 2562]

ปัญหาที่เกิดกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องเผชิญกรณีขอมาตรการพิเศษนี้คือ ความซับซ้อนในเรื่องเทคนิค การเก็บข้อมูลประสิทธิภาพการผลิต ระยะเวลาการดำเนินการยื่นขอรับการสั่งซื้อ และการใช้สิทธิ เมื่อเปรียบเทียบกับสิทธิประโยชน์การลดหย่อนภาษีได้ร้อยละ 50 ของเงินลงทุนคือ 500,000 บาทนั้นกับหลักเกณฑ์และขั้นตอนการดำเนินการยื่นขอทำให้ผู้ประกอบการ ล้มเลิกการขอรับการส่งเสริม ซึ่งต่างจากผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่สามารถได้รับการส่งเสริมได้ง่ายกว่า และคุ้มค่าต่อการยื่นขอการลงทุน

ดังนั้นมาตรการพิเศษเพื่อการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตนี้ จึงมีข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการยื่นรับการส่งเสริมการลงทุนที่ทำให้การสนับสนุนไม่สามารถเกิดได้จริง

สมมติฐาน

นโยบายเพื่อขอรับการส่งเสริมการลงทุนด้วยเงื่อนไขในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นมีขั้นตอนและค่าใช้จ่ายที่หนักและเป็นภาระแก่ผู้ประกอบการมากเกินไป ดังนั้นควรลดเงื่อนไขและขั้นตอนบางประการเพื่อให้นโยบายส่งเสริมการลงทุนในข้อนี้ถูกนำไปใช้ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักการที่ดีสำหรับการส่งเสริมการลงทุน โดยเน้นการส่งเสริมการลงทุนด้วยวิธีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย
3. เพื่อวิเคราะห์และเสนอแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการให้การสนับสนุนการลงทุนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาให้สิทธิยกเว้นอากรเข้าเครื่องจักรและภาษีนิติบุคคลของมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 เรื่องการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต โดยศึกษาเฉพาะ มาตรการเพื่อส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
2. ศึกษาแนวปฏิบัติในการขอรับการส่งเสริมการลงทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการยื่นขอรับการส่งเสริม

วิธีการดำเนินการศึกษา

งานวิจัยนี้ทำการศึกษาค้นคว้าเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 มาตรการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 เรื่องการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ขั้นตอนการปฏิบัติ รายงานการศึกษา สัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกัน รวมถึงบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลค้นคว้า แล้วนำมารวบรวม วิเคราะห์กับข้อเท็จจริงที่เป็นปัญหาต่อการยื่นขอรับการส่งเสริมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกำหนดแนวทางหลักการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการทางปฏิบัติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เข้าใจและตระหนักถึงเงื่อนไขในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นมีขั้นตอนและค่าใช้จ่ายที่หนักและเป็นภาระแก่ผู้ประกอบการมากเกินไป
2. ได้เข้าใจถึงปัญหาเพื่อเป็นแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์ให้การส่งเสริมการลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. แนวทางการแก้ไขและการเสนอแนะกฎเกณฑ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และประเทศชาติให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด

บทที่ 2

หลักการ เหตุผล และสิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมการลงทุนสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมใหม่มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

2.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับ กัดกัดการพัฒนาประเทศในเรื่อง กัดกัดผลิตภาพต่ำ กัดกัดความเหลื่อมล้ำ กัดกัดความไม่สมดุล ซึ่งสาเหตุมาจากที่ประเทศไทย ยังมีปัญหาเรื่องการผลิตภาพแรงงานต่ำ ประสิทธิภาพภาครัฐ โครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอ เสถียรภาพทางการเมือง การใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล และการลงทุนวิจัยและพัฒนา ส่งผลให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจภายในต่ำลง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และแนวโน้มทางเศรษฐกิจภายนอก ที่ตลาดเกิดใหม่มีบทบาทสูงขึ้น มีการเปิดเสรีมากขึ้นของอาเซียนภายหลังปี 2558 มีการวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด เพื่อให้มีการพัฒนาประเทศ รัฐจึงจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีขึ้น⁵ โดยมีความเชื่อมโยงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ตามมาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ เกิดการผลักดันไปสู่เป้าหมายเดียวกัน สาระในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ⁶ ทั้งนี้ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง ซึ่งมีวิสัยทัศน์หลักคือ ให้ประเทศมีความมั่นคง ความมั่งคั่ง และความยั่งยืน โดยมีกรอบทิศทางการพัฒนาที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญ 10 ประการ ดังนี้ 1. การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ 2. การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำให้สังคม 3. การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน 4. การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 5. การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ สู่มั่นคงและยั่งยืน 6. การบริหารจัดการในรัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

⁵ ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ สศช. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.), 2560. แหล่งที่มา:

<https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/page/99049.pdf> [17 พฤษภาคม 2563]

⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2560 (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 17.

7. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ 8. การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม 9. การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และ 10. ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ⁷

ทั้งนี้ หนึ่งในยุทธศาสตร์ที่สำคัญด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่เป็นปัจจัยสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ คือการดำเนินการด้านการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมให้มีการยกระดับการผลิตสินค้าสู่ระบบมาตรฐาน ให้มีการต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมขั้นสูง เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ ให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมและอำนวยความสะดวกทางการลงทุน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อหลุดพ้นจากกักตักประเทศรายได้ปานกลาง ประเทศไทยต้องมีโครงสร้างเศรษฐกิจที่มีคุณภาพพึ่งพาตนเองและสร้างความเชื่อมโยงกับต่างประเทศแบบหุ้นส่วนการพัฒนาบนพื้นฐานผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก ภายใต้การเคลื่อนย้ายและปัจจัยการผลิตเสรี เพื่อนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อยกระดับความพร้อมด้านการค้าและการลงทุน รวมทั้ง การปฏิรูปกฎระเบียบ และการพัฒนามาตรการการส่งเสริมการลงทุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐ ⁸

ปัจจุบันประเทศไทยจึงมีหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐทำหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือกับการประกอบกิจการของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งความช่วยเหลือนี้เริ่มตั้งแต่การจัดตั้งกิจการที่มีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ⁹ เข้ามาช่วยในเรื่องการจัดตั้งบริษัท การจดทะเบียนการค้ากับ

⁷ ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ สคช. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.), 2560. แหล่งที่มา: <https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/page/99049.pdf> [17 พฤษภาคม 2563]

⁸ เรื่องเดียวกัน.

⁹ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. จดทะเบียนธุรกิจ [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2563. แหล่งที่มา: https://www.dbd.go.th/more_news.php?cid=36 [17 พฤษภาคม 2563]

กรมทรัพย์สินทางปัญญา¹⁰ การสนับสนุนจับคู่ธุรกิจจากหอการค้าไทย¹¹ การส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับมาตรฐานจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)¹² การจดทะเบียนเครื่องหมายอาหารและยาจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา¹³ ตลอดจนกรมศุลกากรที่คอยอำนวยความสะดวกในกรณีมีการจัดส่งสินค้าขายไปต่างประเทศ¹⁴ เป็นต้น

การเจริญเติบโตของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญต่อความยั่งยืนของกิจการ รัฐจึงมีหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนข้อมูลการทำธุรกิจ โดยเป็นแหล่งความรู้ เป็นศูนย์กลางให้บริการปรึกษาด้านธุรกิจ อันได้แก่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ¹⁵ และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม¹⁶ อีกทั้งในกรณีที่ธุรกิจอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ ก็สามารถรับคำปรึกษาที่มีความเฉพาะเพื่อการพัฒนาธุรกิจรวมทั้งแหล่งเงินทุนเพื่อวิจัยหรือนวัตกรรมได้จาก

¹⁰ กรมทรัพย์สินทางปัญญา. เครื่องหมายการค้า [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2563. แหล่งที่มา: <http://www.ipthailand.go.th/th/trademark-001.html> [17 พฤษภาคม 2563]

¹¹ หอการค้าไทย. การแสดงสินค้าและจับคู่ธุรกิจ [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : หอการค้าไทย, 2563. แหล่งที่มา: <https://www.thaichamber.org/service/content/แสดงสินค้าและจับคู่ธุรกิจ> [17 พฤษภาคม 2563]

¹² สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.). การขอใบอนุญาติต่าง ๆ [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.), 2563. แหล่งที่มา: <https://www.tisi.go.th/contents/details/1322> [17 พฤษภาคม 2563]

¹³ BusinessLinX GlobalLinker. ขั้นตอนการขอ อย. สิ่งสำคัญสำหรับ SMEs [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : BusinessLinX GlobalLinker. 2561. แหล่งที่มา: <https://businesslinx.globallinker.com/bizforum/article/ขั้นตอนการขอ-อย.-สิ่งสำคัญสำหรับ-smes/17574> [17 พฤษภาคม 2563]

¹⁴ กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร (กมพ.) กรมศุลกากร. มาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : กรมศุลกากร, 2563. แหล่งที่มา: http://www.customs.go.th/list_strc_download.php?order_by=co_last_update_ [17 พฤษภาคม 2563]

¹⁵ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. การให้บริการข้อมูล/คำปรึกษาด้านการค้าระหว่างประเทศ [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2563. แหล่งที่มา: https://www.ditp.go.th/ditp_web61/# [17 พฤษภาคม 2563]

¹⁶ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. ศูนย์ให้บริการ SME. [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2563. แหล่งที่มา: <https://www.dip.go.th/th/category/2019-03-24-11-29-11/2019-03-22-10-34-15> [17 พฤษภาคม 2563]

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)¹⁷ หรือ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ¹⁸ อีกทั้งแหล่งความรู้ต่าง ๆ จากทั้งสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)¹⁹ สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED)²⁰ ที่รวมเรื่องธุรกิจให้ผู้ประกอบการสามารถศึกษาแนวทางได้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ การดำเนินการให้ตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและอำนวยความสะดวกด้านการลงทุนและสนับสนุนทางธุรกิจในประเทศไทยในส่วนของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment Thailand, BOI) เป็นส่วนหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทช่วยสนับสนุนในการออกมาตรการส่งเสริมการลงทุน การให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรแก่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เพื่อกำหนดเงื่อนไขการลงทุนของประเทศ ซึ่งจะมีลักษณะผ่อนคลายเป็นพิเศษ โดยเปลี่ยนแปลงจากมาตรการที่ตั้งข้อจำกัดไปสู่การสร้างแรงจูงใจให้นักลงทุนมาลงทุนมากขึ้น เนื่องจากมีการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านด้วยตัวเอง และเป็นการดึงเงินจากต่างชาติเข้ามาลงทุนเพื่อพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรของรัฐ และเพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีความคล่องตัวและยืดหยุ่นมากขึ้นในการให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร ตามความเหมาะสมของสภาวะทางเศรษฐกิจและสอดคล้องกับสภาวะด้านการคลังของรัฐ โดยมาตรการการให้สิทธิและประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

¹⁷ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. งานเพื่ออุตสาหกรรม. [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2563. แหล่งที่มา: <https://www.nstda.or.th/th/industrial-research> [17 พฤษภาคม 2563]

¹⁸ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน). นวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจ. [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2563. แหล่งที่มา: <https://www.nia.or.th/public/econ.nia.or.th> [17 พฤษภาคม 2563]

¹⁹ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.). ศูนย์ให้บริการ SME ครบวงจร. [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.). แหล่งที่มา: <https://oss.sme.go.th/oss/> [17 พฤษภาคม 2563]

²⁰ สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. เอสเอ็มอี มอนิเตอร์ [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. แหล่งที่มา: <https://www.ismed.or.th/smecenter.php> [17 พฤษภาคม 2563]

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้กำหนดนโยบายต่าง ๆ ที่เป็นการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี โดยการยกเว้นเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 13 ปี ให้ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ของเงินลงทุน ใน 5 ปี ให้การยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร และวัตถุดิบ และสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษี โดยการให้อนุญาตต่างชาติถือหุ้นได้ร้อยละ 100 ให้สิทธิถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน อนุญาตให้ช่างฝีมือหรือช่างที่มีความชำนาญเข้ามาทำงานในประเทศได้

จากหน่วยงานของรัฐเบื้องต้นจะเห็นได้ว่า สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) เป็นเพียงหน่วยงานของรัฐเดียวที่มีการให้สิทธิประโยชน์ทางการเงิน (สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร) ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญต่อความมั่นคงของกิจการ โดยกำหนดยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนิติบุคคลที่เป็นปัจจัยการสนับสนุนและช่วยเหลือด้านต้นทุนของกิจการได้อย่างชัดเจน ดังนี้แล้วเพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กรับการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในตลาดได้อย่างแท้จริง มาตรการและกลไกต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้นนี้ควรนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงและมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างและกลไกการส่งเสริมการลงทุน พ.ร.บ.ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 มีการกำหนดโครงสร้างและกลไกการบริหารเพื่อให้สิทธิและประโยชน์การลงทุนโดยให้มีคณะกรรมการชั้นชุดหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน” ประกอบไปด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นรองประธานกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสิบคนซึ่งนายกแต่งตั้งเป็นกรรมการ และมีเลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ส่งเสริม ฯ นี้ ตามมาตรา 6 และในการนี้ คณะกรรมการการส่งเสริมการลงทุน (คณะกรรมการ ฯ) มอบอำนาจในการกระทำการใด ๆ แทน หรือ แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อกระทำการใด ๆ ตามที่มอบหมายก็ได้ ตามมาตรา 11 โดยการทำงานของสำนักงาน ฯ มีหน้าที่หลัก ดังนี้

1. มีหน้าที่ส่งเสริมให้มีการลงทุนภายในประเทศ เช่น ดำเนินการโฆษณาเผยแพร่บรรยากาศการลงทุนและชักจูงให้มีการลงทุนในกิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ (มาตรา 3 (2))

2. มีหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการลงทุน จัดให้มีศูนย์บริการนักลงทุนที่ให้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุน ซึ่งรวมถึงการอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สนใจการลงทุนในการเตรียมโครงการลงทุน การหาผู้ร่วมทุน และการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 13 (3))

3. มีหน้าที่ทำการวิเคราะห์โครงการส่งเสริมการลงทุน ตรวจสอบและควบคุมตลอดจนประเมินผลการลงทุนตามโครงการที่ได้รับการส่งเสริม (มาตรา 3 (4)) ซึ่งโครงการลงทุนใดที่ได้รับการ

ส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัตินี้ ก็จะได้รับสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ เช่น สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร เป็นต้น

2.1 คำนิยาม SMEs

สืบเนื่องจากการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถและการแข่งขัน ที่เกี่ยวกับการเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กำหนดให้ สสว. บททวนค่านิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการอ้างอิงจากรายได้ จำนวนลูกจ้าง และ/หรือปัจจัยอื่น ๆ ให้มีความชัดเจนและสามารถนำไปปรับใช้ โดยสาระสำคัญคือ เพื่อใช้ในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือผู้ประกอบการ²¹ ดังนั้น ในการกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นั้น กรมให้มีการแก้คำนิยาม “เอสเอ็มอี” ใหม่คือให้ยึดเกณฑ์รายได้แทนมูลค่าทรัพย์สินแทน โดยยังคงใช้เกณฑ์จำนวนลูกจ้างในการกำหนดขนาดกิจการ และแบ่งกิจการออกเป็นประเภทการผลิตสินค้า ประเภทการให้บริการ ประเภทการค้าส่ง และประเภทการค้าปลีกในการกำหนดเป้าหมายกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม²² และให้ออกเป็นกฎกระทรวง เรื่องกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2562 ดังนี้

วิสาหกิจขนาดย่อม ได้แก่ กิจการที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการผลิตสินค้าที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินห้าสิบคนหรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน หนึ่งร้อยล้านบาท

(๒) กิจการให้บริการ กิจการค้าส่ง หรือกิจการค้าปลีก ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกิน สามสิบคนหรือมีรายได้ต่อปีไม่เกินห้าสิบล้านบาท

วิสาหกิจขนาดกลาง ได้แก่ กิจการที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการผลิตสินค้าที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่าห้าสิบคนแต่ไม่เกินสองร้อยคน หรือมีรายได้ต่อปีเกินกว่าหนึ่งร้อยล้านบาทแต่ไม่เกินห้าร้อยล้านบาท

²¹ โพสต์ทูเดย์ ออนไลน์. นิยามใหม่ SME [ออนไลน์] กรุงเทพฯ: โพสต์ทูเดย์ ออนไลน์, 2561. แหล่งที่มา: <https://www.posttoday.com/economy/sme/569361>

²² ฐานเศรษฐกิจ ออนไลน์. กรมเห็นชอบแก้นิยาม “เอสเอ็มอี” ยึดเกณฑ์รายได้แทนมูลค่าทรัพย์สิน [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: ฐานเศรษฐกิจ ออนไลน์, 2561. แหล่งที่มา: https://www.thansettakij.com/content/normal_news/415496

(๒) กิจการให้บริการ กิจการค้าส่ง หรือกิจการค้าปลีก ที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่า สามสิบคนแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยคนหรือมีรายได้ต่อปีเกินกว่าห้าสิบล้านบาทแต่ไม่เกินสามร้อย ล้านบาท²³

2.3 นโยบายและหลักการการให้ส่งเสริมการลงทุนสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามข้อกำหนดกฎหมายการส่งเสริมการลงทุนตาม พระราชบัญญัติการลงทุน พ.ศ.2520 (ฉบับที่ 4)

ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2560 ผู้รับการส่งเสริมจะต้อง ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) กำหนด ตามมาตรา 17 ผู้ใดประสงค์ จะเป็นผู้ได้รับการส่งเสริม ต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมต่อสำนักงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่ เลขาธิการกำหนด พร้อมด้วยโครงการลงทุนที่ขอรับการส่งเสริมผู้ได้รับการส่งเสริมต้องเป็นบริษัท มูลนิธิ หรือสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่า ด้วยการนั้น การขอรับการส่งเสริมก่อนจัดตั้งเป็นบริษัท มูลนิธิ หรือสหกรณ์ตามวรรคสอง ให้ กระทำได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่เลขาธิการกำหนด ²⁴ เพื่อที่จะพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ในการปรับประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 มีการพัฒนา ศักยภาพในการแข่งขันด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านแรงงาน ด้านการผลิตที่ทันสมัยตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564²⁵ และนอกจากนี้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศเป็นไปตามกาลสมัย กฎหมายหรือมาตรการการส่งเสริมการลงทุนต้องมีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อยู่เสมอเพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เอื้อต่อการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ รวมทั้งมีกลไกที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการ

²³ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.). กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2562 [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), 2560. แหล่งที่มา: <https://www.sme.go.th/th/download.php?modulekey=27> [5 เมษายน 2563]

²⁴ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน. พ.ร.บ.ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2560[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการลงทุน, 2560. แหล่งที่มา: https://www.boi.go.th/upload/content/BOI-PRB1-20170314_5a8102c467824.pdf [5 เมษายน 2563]

²⁵ ดร.อนุสร หงส์ขุฑต. สรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: ดร.อนุสร หงส์ขุฑต, 2561. แหล่งที่มา: <http://krukob.com/web/law1-2/> [5 เมษายน 2563]

ของนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศได้²⁶ ดังนั้นปัจจุบันสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) ตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนระยะ 7 ปี (พ.ศ.2558-2564) ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2557 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2557 ซึ่งบังคับใช้กับคำขอที่ยื่นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 กำหนดหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการกรณีผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2561 ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ต้องเป็น SMEs ไทยที่มีบุคลลธรรมดาถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน และเมื่อรวมกิจการทั้งหมดทั้งที่ได้รับการส่งเสริมและไม่ได้รับการส่งเสริมแล้ว ผู้ขอรับการส่งเสริมต้องมีทรัพย์สินถาวรสุทธิหรือเงินลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนไม่เกิน 200 ล้านบาท
2. ต้องมีเงินลงทุนขั้นต่ำของแต่ละโครงการไม่น้อยกว่า 500,000 บาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ต้องมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนไม่เกิน 3 ต่อ 1 ผู้ประกอบการสามารถนำเครื่องจักรใช้แล้วในประเทศมาใช้ในโครงการที่ขอรับการส่งเสริมได้มีมูลค่าไม่เกิน 10 ล้านบาท
3. เป็นกิจการที่อยู่ในบัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนทั่วไปที่คณะกรรมการส่งเสริมกำหนด²⁷ ส่วนในด้านสิทธิและประโยชน์คือ ให้ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร สามารถได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 200 ของเงินทุนสำหรับกิจการที่คณะกรรมการกำหนด²⁸

อย่างไรก็ดี สืบเนื่องจากการกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ใหม่ โดยการให้ยึดเกณฑ์รายได้แทนมูลค่าทรัพย์สินแทน จึงมีส่วนเชื่อมโยงกับหลักการพื้นฐานของ

²⁶ เสาวนีย์ แก้วจุลกาญจน์, เพราะเหตุใดจึงต้องมีการส่งเสริมการลงทุน.[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: เสาวนีย์ แก้วจุลกาญจน์, อ้างถึงใน ประสิทธิ์ ประวรระณะ. ปัญหาทางกฎหมายและอุปสรรคในการขอรับการส่งเสริมการลงทุนโดยตรงภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2544. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีพระทุม, 2553

²⁷ “บัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนทั่วไป,” คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2562 (กรกฎาคม 2562):26-97.

²⁸ “หลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการกรณีผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs),” คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2562 (กรกฎาคม 2562):11-12.

การให้การส่งเสริมของสำนักงานฯ สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดย จากบทสัมภาษณ์นายเศกสรรค์ เรื่องโวหาร รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดกฎกระทรวง เรื่องกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2562 โดยมีใจความว่า *ทางสำนักงานจะต้องมีการพิจารณาจัดประเภทผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใหม่ตามที่ได้รับเรื่องมาจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว) โดยสำนักงานส่งเสริมการลงทุนจะพิจารณาจากยอดขายเท่านั้น กล่าวคือ กรณีกิจการผลิตสินค้าจะต้องมียอดขายไม่เกิน 300 ล้านบาท และกรณีกิจการให้บริการ จะต้องมียอดขายไม่เกิน 200 ล้านบาท ซึ่งเป็นการให้จำกัดยอดขายสูงสุดของกิจการขนาดกลาง²⁹*

ดังนั้นนอกจากข้อกำหนดและกฎเกณฑ์การยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำนักงานส่งเสริมฯ กำหนดปัจจัยเรื่องลักษณะและขนาดของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นหลักเกณฑ์การในการพิจารณาให้การส่งเสริมอย่างสำคัญที่สามารถได้รับการส่งเสริมสูงสุดถึงร้อยละ 200 ของเงินลงทุน

นอกเหนือจากการให้การส่งเสริมที่เป็นโครงการใหม่ที่ให้ส่งเสริมตามกิจการที่กำหนดข้างต้น กรมส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้มีการออกนโยบายและมาตรการพิเศษอื่น ๆ คือ มาตรการส่งเสริมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต นโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมาตรการส่งเสริมการลงทุนภายใต้โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) มาตรการส่งเสริมการลงทุนเศรษฐกิจฐานราก และมาตรการพิเศษเพื่อส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมระบบรางและอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง³⁰

กรณีนโยบายและมาตรการพิเศษอื่น ๆ นั้น จะเห็นได้ว่ามีเพียงมาตรการส่งเสริมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตที่กิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั่วไปสามารถยื่นขอรับการส่งเสริมเพิ่มเติมได้ ดังนั้นปัจจุบันสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) จึงมีการออกมาตรการ ที่ 9/2560 เรื่องมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สามารถยื่นขอรับการส่งเสริมตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และมีข้อกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นเกณฑ์พิจารณาที่จำเป็นในการยื่นขอรับการส่งเสริมมาตรการนี้ โดยมี

²⁹ สัมภาษณ์ เศกสรรค์ เรื่องโวหาร, รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 7 กุมภาพันธ์ 2563.

³⁰ “นโยบายและมาตรการพิเศษอื่นๆ,” คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2562 (กรกฎาคม 2562):98-128.

มาตรฐานเดียวกันกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่มีเงื่อนไขในการปรับปรุง ขั้นตอนและค่าใช้จ่ายที่หนัก และเป็นภาระแก่ผู้ประกอบการมากเกินไป

2.4 ข้อกำหนดและสิทธิประโยชน์ของมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

จากที่กล่าวมาเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริม ที่ให้การส่งเสริมกับกิจการที่อยู่ในบัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนทั่วไปที่คณะกรรมการส่งเสริมกำหนด นอกจากนี้ คณะกรรมการยังกำหนดนโยบายและมาตรการพิเศษอื่น ๆ โดยวิจัยฉบับนี้จะกล่าวถึงคือ มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต เนื่องจากเป็นมาตรการที่ผู้ประกอบการทุกขนาดที่อยู่ในบัญชีกิจการทั่วไปก็สามารถยื่นขอรับสิทธิประโยชน์ได้ และสามารถยื่นรับการส่งเสริมได้โดยไม่จำเป็นต้องยื่นโครงการใหม่อย่างเช่นมาตรการส่งเสริมในบัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนทั่วไป

มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 มีการแบ่งออกเป็นประเภทการส่งเสริมเป็น 4 ประเภทย่อย คือ

1. มาตรการเพื่อส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
2. มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
3. มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการวิจัยพัฒนาและออกแบบทางวิศวกรรมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ
4. มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการยกระดับอุตสาหกรรมเกษตรไปสู่มาตรฐานระดับสากล

จากมาตรการย่อยเบื้องต้น งานวิจัยฉบับนี้จะเน้นเฉพาะในมาตรการย่อย 2 มาตรการแรกเท่านั้น เนื่องจากเป็นมาตรการที่เน้นให้มีการลงทุนจริงเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถของกิจการทั่วไปสามารถยื่นขอรับการส่งเสริมได้ โดยมีเงื่อนไขการยื่นขอแบ่งออกเป็น

2.4.1 สิทธิและประโยชน์

2.4.1 เงื่อนไข

2.4.1 สิทธิและประโยชน์

สิทธิและประโยชน์พื้นฐานของการส่งเสริมทั่วไปตามประเภทกิจการ ได้แก่การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล จำนวนตั้งแต่ 3 ปี ถึง 10 ปีตามประเภทกลุ่มกิจการ การยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร การยกเว้นอากรของนำเข้าเพื่อวิจัยและพัฒนา การยกเว้นอากรวัตถุดิบผลิตเพื่อส่งออก และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษี³¹ ซึ่งจะแตกต่างจากสิทธิและประโยชน์ของมาตรการการปรับปรุง ฯ นี้ อยู่ด้วยกัน 4 ประการ กล่าวคือ

ประการแรก ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร

ประการที่สอง ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 3 ปีเป็นสัดส่วนร้อยละ 50 ของเงินลงทุนโดยไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนในการปรับปรุง ทั้งนี้ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจากรายได้ของกิจการที่ดำเนินการอยู่เดิม

ประการที่สาม กรณีใช้เครื่องจักรที่มีการเชื่อมโยงหรือสนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรอัตโนมัติภายในประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของมูลค่าเครื่องจักรที่มีการปรับเปลี่ยนให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 3 ปี เป็นสัดส่วนร้อยละ 100 ของเงินลงทุน โดยไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนในการปรับปรุง และประการสุดท้าย ระยะเวลายกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล กำหนดให้นับจากวันที่มีรายได้ภายหลังได้รับบัตรส่งเสริม

2.4.2 เงื่อนไข

เงื่อนไขการขอรับการส่งเสริมมาตรการนี้คือ

1. ต้องมีขนาดการลงทุนไม่น้อยกว่า 1 ล้านบาท โดยไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน ยกเว้นโครงการลงทุนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต้องมีขนาดลงทุนไม่น้อยกว่า 500,000 บาท โดยไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน
2. ผู้ประกอบการที่จะเข้าข่ายเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต้องมีหลักเกณฑ์ดังนี้

³¹ “หลักเกณฑ์การให้สิทธิและประโยชน์,” คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2562 (กรกฎาคม 2562):14-21.

2.1 เมื่อรวมกิจการทั้งหมดทั้งที่ได้รับการส่งเสริมและไม่ได้รับการส่งเสริม ต้องมีสินทรัพย์ถาวรสุทธิหรือขนาดลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนไม่เกิน 200 ล้านบาท

2.2 ต้องมีบุคคลธรรมดาสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน

3. จะต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมการลงทุนภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 3 ปี นับจากวันที่ออกบัตรส่งเสริม

มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตนี้ นอกจากเงื่อนไขของผู้ยื่นขอรับการส่งเสริมที่กล่าวข้างต้นแล้ว เนื่องจากการยื่นขอเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ ผู้ยื่นขอรับการส่งเสริมจะต้องยื่นเสนอแผนการลงทุน โดยแผนการลงทุนที่ผู้ยื่นขอรับการสนับสนุนการลงทุนนั้นจะเป็นเอกสารรายงานแยกอีกตัวที่ผู้ยื่นขอต้องจัดทำ เช่น การนำระบบอัตโนมัติมาใช้เป็นสายการผลิตที่มีอยู่เดิม เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ผู้ยื่นขอจะต้องเสนอแผนการลงทุนการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรตามที่เกณฑ์กำหนด³² ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่แตกต่างจากมาตรการส่งเสริมทั่วไปและมาตรการพิเศษอื่นๆ โดยจะกล่าวในรายละเอียดในบทถัดไป

³² สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 เรื่องมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต,” 26 ตุลาคม 2560.

บทที่ 3

ประเด็นปัญหาของหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการมาตรการส่งเสริมการลงทุน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 เป็นมาตรการที่บังคับใช้กับกิจการที่ดำเนินการอยู่แล้ว ไม่ว่าจะได้รับส่งเสริมหรือไม่ก็ตาม หากไม่ได้รับส่งเสริมต้องเป็นประเภทกิจการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนประกาศให้การส่งเสริมการลงทุน³³ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการลงทุนที่เป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต โดยผู้ยื่นขอจะต้องเสนอแผนการลงทุนการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรตามที่เกณฑ์กำหนดตามคำชี้แจงของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยผู้ประกอบการทุกขนาดประเภทธุรกิจจะต้องดำเนินการจัดทำแผนการที่มีการอ้างอิงถึงตัวชี้วัดที่กำหนด ตามคำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง การขอรับการส่งเสริมมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม³⁴ และ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต³⁵

ในส่วนการพิจารณาโครงการ เนื่องจากเป็นมาตรการพิเศษที่เกี่ยวกับ ประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การปรับเปลี่ยนเครื่องจักร โครงการจะได้รับอนุมัติให้ได้รับการส่งเสริมโดยคณะกรรมการพิจารณาที่เป็นผู้ชำนาญการในเรื่องที่เกี่ยวข้อง³⁶

³³ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 เรื่องมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต,” 26 ตุลาคม 2560.

³⁴ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม,” 8 มกราคม 2561.

³⁵ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต,” 28 กันยายน 2561.

³⁶ สัมภาษณ์ เศกสรรค์ เรื่องโวหาร, รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 7 กุมภาพันธ์ 2563.

รายละเอียดในเรื่องตัวชี้วัด และหลักเกณฑ์การพิจารณาโครงการจะกล่าวแยกตามมาตรการ
ได้แก่

3.1 ปัญหาเรื่องหลักการอนุมัติโครงการมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน
การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3.2 ปัญหาเรื่องหลักการอนุมัติโครงการมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการปรับเปลี่ยน
เครื่องจักร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

3.1 ปัญหาเรื่องหลักการอนุมัติโครงการมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัด พลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การขอรับการส่งเสริมมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงาน
ทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กิจกรรมที่ขอรับการส่งเสริมจะต้องเป็นประเภทกิจการที่
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดแล้ว โครงการที่ขอรับสิทธิและประโยชน์ตาม
มาตรการนี้ ก็ต้องเป็นโครงการที่ไม่เคยได้รับการส่งเสริมในมาตรการย่อยเดียวกัน โดยผู้ขอรับสิทธิ
และประโยชน์จะต้องไม่ได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีหรือเงินอุดหนุนสำหรับการดำเนินงานเพื่อ
วัตถุประสงค์ลักษณะเดียวกันจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ นอกจากนี้กรณีการขอส่งเสริมในมาตรการ
การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผู้ขอรับสิทธิและประโยชน์จะต้องเป็นผู้ดำเนินการถูกต้องตาม
หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกำหนด โดยมี
ค่าสารมลพิษไม่เกินเกณฑ์ค่าควบคุมที่กฎหมายกำหนด

3.1.1 เงื่อนไขของการให้การส่งเสริม

ผู้ขอรับสิทธิและประโยชน์จะต้องยื่น “คำขอรับการส่งเสริม” พร้อมกับ “แบบประกอบคำ
ขอรับการส่งเสริมตามหลักเกณฑ์การให้สิทธิและประโยชน์ตามมาตรการส่งเสริมการลงทุน เพื่อการ
ประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามประกาศ
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 (F PA PP 28) ภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2563
และจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 3 ปี นับจากวันที่ออกบัตรส่งเสริม โดยผู้ขอรับสิทธิและ
ประโยชน์จะต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมก่อนนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศหรือซื้อในประเทศ โดย

เครื่องจักรที่จะปรับเปลี่ยนนั้นต้องเป็นเครื่องจักรใหม่เท่านั้น ซึ่งการขอรับการส่งเสริมของโครงการจะให้ผลในภาพรวมของบริษัทหรือเฉพาะส่วนที่ปรับเปลี่ยนก็ได้ หากโครงการดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดที่กำหนด ยกเว้นการประหยัดพลังงานจะพิจารณาผลเฉพาะส่วนโครงการที่ขอรับการส่งเสริมเท่านั้น โดยผู้ขอรับสิทธิและประโยชน์จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การขอรับการส่งเสริมตามตัวชี้วัดที่กำหนดแบ่งแยกตามมาตรการย่อยด้านการประหยัดพลังงาน ด้านการนำพลังงานทดแทนมาใช้ในกิจการ ด้านการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม³⁷

3.1.2 ขอบข่ายของการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร

การปรับเปลี่ยนเครื่องจักร คณะกรรมการจะพิจารณาให้ 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 การปรับเปลี่ยนเครื่องจักรสายการผลิตและ/หรือการบริการโดยตรง เช่น การเปลี่ยนอุปกรณ์หรือเชื้อเพลิงของเตาหลอมในสายการผลิตผลิตภัณฑ์จากแก้ว หม้อน้ำสำหรับผลิตไอน้ำซึ่งใช้อบเส้นใยในสายการผลิตที่ต่อเนื่องกัน ตู้อบในสายการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป เป็นต้น

กรณีที่ 2 การปรับเปลี่ยนเครื่องจักรสนับสนุน เช่น หม้อน้ำสำหรับผลิตไอน้ำเพื่อใช้ปั่นไฟฟ้าที่ใช้ในโรงงาน ระบบบำบัดน้ำเสีย การติดตั้งแผงเซลล์แสงอาทิตย์เพื่อผลิตไฟฟ้าใช้เองในโรงงานและ/หรือส่วนการบริการที่ไม่ใช่อาคารสำนักงาน เพื่อทดแทนการซื้อไฟฟ้าจากระบบจำหน่ายไฟฟ้า เป็นต้น

ทั้งนี้ กรณีการปรับปรุงอุปกรณ์ที่ยังไม่มีผลรับรองด้านวิศวกรรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะไม่อยู่ในข่ายที่ขอรับการส่งเสริมตามมาตรการนี้ได้

³⁷ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม,” 8 มกราคม 2561.

3.1.3 ตัวชี้วัด³⁸

ตัวชี้วัดในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะตามประเภทการลงทุน คือ

1. ตัวชี้วัดสำหรับกรณียื่นขอในเรื่องการประหยัดพลังงาน
2. ตัวชี้วัดสำหรับกรณียื่นขอในเรื่องการใช้พลังงานทดแทน
3. ตัวชี้วัดสำหรับกรณียื่นขอในเรื่องการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดที่ 1 สำหรับการประหยัดพลังงาน

การดำเนินการด้านการประหยัดพลังงาน จะต้องเป็นการใช้พลังงานลดลงตามสัดส่วนที่กำหนด โดยกำหนดให้มูลค่าของพลังงานที่ประหยัดได้ของโครงการต้องไม่น้อยกว่ามูลค่าภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จะได้รับการยกเว้น

แนวทางในการพิจารณา คือ ประการแรก ระยะเวลาในการคำนวณมูลค่าพลังงานที่ประหยัดได้ ให้คำนวณมูลค่าพลังงานที่ประหยัดได้ของโครงการเป็นระยะเวลา 5 ปี (ยกเว้นโครงการขนาดใหญ่ จะมีการพิจารณาตามความเหมาะสม) ประการที่สอง ระยะเวลาในการคำนวณมูลค่าภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จะได้รับการยกเว้นเพื่อการคำนวณตัวชี้วัดนี้ ให้คำนวณตามระยะเวลาที่จะได้รับสิทธิและประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 3 ปี

ตัวอย่าง การลงทุนเปลี่ยนหม้อน้ำสำหรับผลิตไอน้ำซึ่งใช้ובเส้นใยในสายการผลิต จำนวน 1 ตัว ราคา 1 ล้านบาท ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้นคือ 500,000 บาท ดังนั้น มูลค่าของพลังงานที่ประหยัดได้ในระยะเวลา 5 ปี ต้องมากกว่า ดังตารางด้านล่าง

ตัวอย่างมูลค่าพลังงานที่ประหยัดต่อปี	มากกว่า	ภาษีเงินได้ที่ได้รับยกเว้น
$110,000 \times 5 \text{ ปี} = 550,000$	>	500,000

ตาราง 1 มูลค่าพลังงานที่ประหยัดเปรียบเทียบกับภาษีเงินได้ที่ได้รับการยกเว้น

³⁸ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม,” 8 มกราคม 2561.

ตัวชี้วัดที่ 2 สำหรับการนำพลังงานทดแทนมาใช้ในกิจการ

การดำเนินการด้านการนำพลังงานทดแทนมาใช้ในกิจการ จะต้องเป็นการนำพลังงานทดแทนมาใช้ในกิจการตามความเหมาะสม โดยกำหนดให้ต้องมีการเปลี่ยนเป็นใช้พลังงานทดแทนตามชนิดที่กำหนด เพื่อทดแทนการใช้พลังงานฟอสซิล (ฟอสซิล ได้แก่ น้ำมัน ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ)

การนำพลังงานทดแทนมาใช้ในกิจการ คณะกรรมการจะพิจารณาตามความเหมาะสมเมื่อเทียบกับการใช้พลังงานที่ใช้อยู่เดิมของผู้ขอรับการส่งเสริม ทั้งนี้ จะมีการพิจารณาทั้งชนิดและปริมาณของพลังงานทดแทนที่นำมาใช้ในโครงการ

ตัวอย่าง การลงทุนติดตั้งแผงโซลาร์เพื่อผลิตไฟฟ้าใช้เองทดแทนการใช้พลังงานฟอสซิลภายในโรงงาน 1 โครงการ เงินลงทุนจำนวน 10 ล้านบาท ดังนั้น ภาษีนิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้นคือ 5,000,000 บาท

ตัวชี้วัดที่ 3 สำหรับการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การดำเนินการด้านการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จะต้องเป็นการลดปริมาณอากาศเสีย หรือน้ำเสีย หรือกากของเกณฑ์ที่กำหนด โดยกำหนดอัตราการระบายมลพิษทางอากาศหรือทางน้ำ หรือปริมาณกากของเสียลดลงตามความเหมาะสมในเชิงเทคโนโลยีที่ใช้

โครงการที่ต้องการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในเรื่องการลดปริมาณอากาศเสีย หรือน้ำเสีย หรือกากของเสีย ตามเกณฑ์ที่กำหนด คณะกรรมการจะพิจารณาแต่ละกรณีตามความเหมาะสมในเชิงเทคโนโลยีที่ใช้โดยไม่กำหนดสัดส่วนขั้นต่ำ ทั้งนี้ การลดปริมาณอากาศเสีย หรือน้ำเสีย หรือกากเสีย จะต้องเป็นชนิดและปริมาณที่มีนัยสำคัญที่มีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น โดยกำหนดรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 ความเข้มข้น และอัตราการระบายมลพิษทางอากาศ โดยกำหนดให้แสดงค่าความเข้มข้นของพารามิเตอร์ต่างๆ เช่น ฝุ่นละออง ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เป็นต้น ตามที่มีกฎหมายกำหนดควบคุมกับการลดอัตราการระบายมลพิษทางอากาศ (LOADING) ในหน่วยตันต่อปี

ประการที่ 2 อัตราการระบายน้ำทิ้ง กำหนดให้เป็นการลดอัตราการระบายน้ำทิ้ง โดยให้นำเสนอข้อมูลอัตราการระบายน้ำทิ้ง ก่อนและหลังการขอรับการส่งเสริมในหน่วยลูกบาศก์เมตรต่อปี

ประการที่ 3 อัตราการระบายมลพิษทางน้ำ กำหนดให้เป็นการลดความเข้มข้นของพารามิเตอร์ต่างๆ เช่น BOD COD โลหะหนักแต่ละชนิด เป็นต้น ตามที่มีกฎหมายกำหนดควบคุมกับการลดอัตราการระบายมลพิษทางน้ำ (LOADING) ในหน่วยตันต่อปีหรือลูกบาศก์เมตรต่อปี

ประการที่ 4 การลดปริมาณกากของเสีย กำหนดให้เป็นการลดปริมาณกากของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตหรือบริการ ในหน่วยตันต่อปี

ตัวอย่าง การลงทุนเปลี่ยนหรือติดตั้งเครื่องบำบัดน้ำเสียในโรงงาน 1 โครงการ ราคา 1 ล้านบาท ดังนั้น ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้นคือ 500,000 บาท ส่วนอัตราการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมนั้น คณะกรรมการจะพิจารณาแต่ละกรณีตามความเหมาะสมในเชิงเทคโนโลยีที่ใช้โดยไม่ได้กำหนดสัดส่วนขั้นต่ำ

จากหลักการอนุมัติโครงการเบื้องต้น ผู้ประกอบการที่ต้องการยื่นขอรับการส่งเสริมเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะต้องดำเนินการตามเงื่อนไขการให้การส่งเสริมตามเกณฑ์ตัวชี้วัดภายใต้ขอบข่ายการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรที่กำหนด ซึ่งจากข้อเท็จจริง จากการติดตามผลการขอรับการส่งเสริมของมาตรการนี้ พบเพียงว่ามีการยื่นขอโครงการที่เป็นการใช้พลังงานทดแทน Solar Rooftop เท่านั้น ที่มีค่าเฉลี่ยเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณ 67 ล้านบาทต่อโครงการ³⁹

3.2 ปัญหาเรื่องหลักการอนุมัติโครงการมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

การขอรับการส่งเสริมมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต กิจกรรมที่ขอรับการส่งเสริมจะต้องเป็นประเภทกิจการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดแล้ว โดยผู้ขอรับสิทธิและประโยชน์จะต้องไม่ได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีหรือเงินอุดหนุนสำหรับการดำเนินงานเพื่อวัตถุประสงค์ลักษณะเดียวกันจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ

³⁹ สัมภาษณ์ เศรษฐกร เรื่องโหวต, รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 7 กุมภาพันธ์ 2563.

3.2.1 เงื่อนไขของการให้การส่งเสริม

ผู้ขอรับสิทธิและประโยชน์จะต้องยื่น “คำขอรับการส่งเสริม” พร้อมกับ “แบบประกอบคำขอรับการส่งเสริมตามหลักเกณฑ์การให้สิทธิและประโยชน์ตามมาตราการส่งเสริมการลงทุน” เพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 (F PA PP 30) ภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2563 และจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 3 ปี นับจากวันที่ออกบัตรส่งเสริม โดยผู้ขอรับสิทธิและประโยชน์จะต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมก่อนนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศหรือซื้อในประเทศ โดยเครื่องจักรที่จะปรับเปลี่ยนนั้นต้องเป็นเครื่องจักรใหม่เท่านั้น ทั้งนี้ รวมทั้งกรณีที่กำลังผลิตไม่เปลี่ยนแปลง และกรณีที่กำลังผลิตเพิ่มขึ้นจากการปรับปรุงประสิทธิภาพ โดยการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จะต้องเพิ่มผลผลิตหรือประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรในการผลิตหรือบริการ โดยผู้ขอรับสิทธิและประโยชน์จะต้องนำเสนอแผนการดำเนินการ ทั้งนี้ ต้องมีการนำเสนอข้อมูลก่อนและหลังการปรับปรุงให้เป็นไปตามขอบข่ายของการปรับเปลี่ยนและตัวชี้วัดที่กำหนดและสามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจนตามรายละเอียดในส่วนถัดไป⁴⁰

3.2.2 ขอบข่ายของการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร

การปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แต่ไม่รวมการปรับเปลี่ยนอะไหล่หรือวัสดุสิ้นเปลือง เนื่องจากการเสื่อมสภาพของเครื่องจักร โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณี ซึ่งจะมีความแตกต่างกันของเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ ดังนี้

ประการแรก กรณีการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรโดยใช้ระบบอัตโนมัติ จะต้องมีการปรับเปลี่ยนหรือติดตั้งเครื่องจักรระบบอัตโนมัติเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตหรือบริการ โดยจะต้องมีการนำระบบอัตโนมัติ (Automation System) เข้ามาช่วยในการทำงานทั้งหมดหรือบางขั้นตอน เช่น การใช้เซลล์การผลิตแบบอัตโนมัติ เป็นต้น เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามตัวชี้วัดที่กำหนด คือ

⁴⁰ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต,” 28 กันยายน 2561.

1. การติดตั้งเครื่องจักรที่ช่วยในการควบคุมหรือการทำงานในบางขั้นตอน เพื่อให้สามารถควบคุมการทำงานบางประเภท เช่น ระบบขนย้ายสินค้าอัตโนมัติภายในคลังสินค้า ระบบการบรรจุสินค้าลงหีบห่อ ระบบการเตรียมวัตถุดิบ ระบบไซโลอัตโนมัติ เป็นต้น ซึ่งจะมีผลทำให้สายการผลิตหรือบริการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
2. การติดตั้งระบบเครื่องจักรอัตโนมัติที่ใช้ควบคุมหรือทำงานในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นตอนที่ต้องอาศัยความละเอียดหรือคุณภาพงานที่สูง หรือขั้นตอนที่ไม่เหมาะกับการใช้แรงงาน โดยจะให้คนงานมีหน้าที่ออกคำสั่ง ดูแล รักษาระบบเครื่องเท่านั้น เช่น การติดตั้งหุ่นยนต์ทำความสะอาดเตาเผา ชุดป้อนวัตถุดิบอัตโนมัติ (Autoloader) การติดตั้งเครื่อง x-Ray ที่สายการผลิต ระบบวางแผนและควบคุมการผลิต (รวมทั้ง Hardware และ Software) เป็นต้น

ประการที่สอง กรณีการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรที่ไม่ใช่เครื่องจักรระบบอัตโนมัติเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ กำหนดให้การนำเทคโนโลยีใหม่ที่ไม่ใช่เครื่องจักรระบบอัตโนมัติเข้าใช้ในการผลิตเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ ให้รวมถึงการนำระบบด้านดิจิทัลมาใช้ในกิจการเพื่อยกระดับการบริหารจัดการ เช่น การติดตั้งอุปกรณ์ตรวจวัดข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการควบคุมหรือบริหารจัดการผลิตหรือการบริการ และการนำ Internet of Things มาใช้ในการควบคุมหรือบริหารจัดการ กรณีเป็นการใช้เครื่องรุ่นใหม่ของเทคโนโลยีการผลิตลักษณะเดิมหรือสายการผลิตเดิม ผลการดำเนินการจะต้องเป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนด นอกจากนี้ การปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตอยู่เดิมจะต้องเป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนดและสามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจน

3.2.3 ตัวชี้วัด⁴¹

ผู้ขอรับสิทธิและประโยชน์จะต้องนำเสนอข้อมูลตัวชี้วัดก่อนและหลังการปรับปรุง 2 ประการ คือ ประการแรก ตัวชี้วัดสำหรับทุกโครงการ และประการที่สอง ให้เลือกตัวชี้วัดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเพื่อทำเสนอโครงการ

⁴¹ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต,” 28 กันยายน 2561.

ตัวชี้วัดประการที่ 1 ตัวชี้วัดสำหรับทุกโครงการ

กรณีตัวชี้วัดสำหรับทุกโครงการ จะประกอบด้วยตัวเลขที่ได้จากผลการลงทุน ได้แก่

ก) ต้นทุนการผลิตหรือบริการต่อหน่วย

ข) อัตราการได้มา (Yield)

โดยต้นทุนและอัตราการได้มา (Yield) ข้างต้นจะต้องคิดคำนวณมาจากโครงการที่ขอรับสิทธิและประโยชน์

ตัวชี้วัดประการที่ 2 ให้เลือกตัวชี้วัดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเพื่อทำเสนอโครงการ ดังนี้

ก) ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตหรือบริการเชิงมูลค่า⁴² คือ

(1) ตัวชี้วัดผลผลิตภาพแรงงานเชิงมูลค่าเพิ่ม (Amount of Processing per Employee) เป็นการวัดผลผลิตภาพแรงงานเชิงมูลค่าเพิ่ม (Value-added Productivity) ซึ่งจะแสดงถึงประสิทธิภาพของแรงงานหนึ่งหน่วยในการทำให้เกิดผลประโยชน์ที่เกิดจากกระบวนการผลิตหรือบริการหลังหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องออกแล้ว

$$\text{Amount of Processing per employee} = \frac{\text{รายรับจากการขายสินค้าที่ผลิตหรือบริการ} - \text{ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง}}{\text{จำนวนแรงงานทั้งหมด}}$$

(2) ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์ (Efficiency of Machinery Investment Ratio) เป็นดัชนีมูลค่าเพิ่มต่อมูลค่าสินทรัพย์ประเภทเครื่องจักรและอุปกรณ์ แสดงถึงการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทเครื่องจักรอุปกรณ์ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด หรือมีการใช้เครื่องจักรได้เต็มที่หรือไม่

$$\text{Efficiency of Machinery investment ratio} = \frac{\text{รายรับจากการขายสินค้าที่ผลิตหรือบริการ} - \text{ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง}}{\text{ค่าเฉลี่ยมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต}}$$

⁴² สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต,” 28 กันยายน 2561.

โดยค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องของตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตหรือบริการเชิงมูลค่านี้ หมายถึง ค่าวัตถุดิบ ค่าชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิต ค่าจ้างเหมาที่จ้างหน่วยงานภายนอกผลิต หรือค่าต้นทุนการบริการ เช่น ค่าบุคลากร เป็นต้น

ข) ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตโดยรวมของเครื่องจักร

(1) ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตโดยรวมของเครื่องจักร (Overall Equipment Effectiveness (OEE)) เป็นการวัดประสิทธิผลโดยรวมของเครื่องจักรที่ใช้บ่งบอกสมรรถนะของโรงงานที่ใช้เครื่องจักรเป็นหลักในกระบวนการผลิต ซึ่งเครื่องจักรที่ดีต้องไม่ใช่แต่เพียงแค่ว่าเป็นเครื่องจักรที่ไม่เสีย แต่ต้องเป็นเครื่องจักรที่เปิดขึ้นมาแล้วสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือเดินได้เต็มกำลังความสามารถและสามารถผลิตชิ้นงานที่ได้คุณภาพตรงตามความต้องการ การคำนวณค่า OEE จึงประกอบด้วย

$$\text{ประสิทธิภาพโดยรวม} = \text{อัตราการเดินเครื่อง} \times \text{ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง} \times \text{อัตราคุณภาพ}$$

$$\text{OEE} = (\text{Availability}) (\text{Performance Efficiency}) (\text{Quality rate})$$

- Availability (A) เป็นตัววัดด้าน Availability เครื่องจักร ซึ่งวัดในเรื่อง Loss Time ของเครื่องจักร

$$\text{อัตราการเดินเครื่อง} = \frac{\text{เวลารับภาระงาน} - \text{เวลาที่เครื่องจักรหยุด}}{\text{เวลารับภาระงาน}} = \frac{\text{เวลาเดินเครื่องสุทธิ}}{\text{เวลารับภาระงาน}}$$

- Performance Efficiency (P) เป็นตัววัดด้าน Performance เครื่องจักร วัดในเรื่องการสูญเสียความเร็วของเครื่องจักรส่งผลถึงการผลิต

$$\text{ประสิทธิภาพ} = \frac{\text{เวลามาตรฐาน X จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้}}{\text{เวลารับภาระงาน}} = \frac{\text{เวลาเดินเครื่องสุทธิ}}{\text{เวลาเดินเครื่อง}}$$

- Quality Rate (Q) เป็นตัววัดด้าน Quality วัดในเรื่องความสามารถในการทำผลิตภัณฑ์

$$\text{อัตราคุณภาพ} = \frac{\text{จำนวนชิ้นงานดี}}{\text{จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้}}$$

(2) ตัวชี้วัดอัตราการใช้เครื่องจักร (Equipment Operating Ratio (EOR)) เป็นตัวชี้วัดเรื่อง Utilization ของเครื่องจักร

$$EOR = \frac{\text{เวลาดำเนินการของเครื่องจักร} - \text{เวลาหยุดเครื่องจักรตามแผน}}{\text{เวลาดำเนินการของเครื่องจักร}} = \frac{\text{เวลาให้บริการงาน}}{\text{เวลาดำเนินการของเครื่องจักร}}$$

(3) ตัวชี้วัดการประเมินอายุการใช้งานของชิ้นส่วน อุปกรณ์และเครื่องจักร (Mean Time between Failures (MTBF)) เป็นตัวชี้วัดถึงการประเมินอายุการใช้งานของชิ้นส่วน อุปกรณ์และเครื่องจักร

$$MTBF = \frac{\text{เวลาทำงานจริง}}{\text{จำนวนครั้งที่เครื่องจักรหยุด}}$$

(4) ตัวชี้วัดประสิทธิภาพของการผลิตได้จริงเปรียบเทียบกับความสามารถในการผลิตที่ควรทำได้ (Actual Production Rate as a Percentage of the Maximum Capable Production Rate) เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของการผลิตได้จริงเปรียบเทียบกับความสามารถในการผลิตที่ควรทำได้

$$\text{Actual Production Rate as a percentage of The maximum capable production rate} = \frac{\text{จำนวนสินค้าที่ผลิตได้จริง} \times 100}{\text{จำนวนสินค้าที่ผลิตเต็มความสามารถ}}$$

ตัวอย่าง การลงทุนติดตั้ง Robot เพื่อบรรจุสินค้าลงหีบห่อ ในโรงงาน 1 โครงการ ราคา 1 ล้านบาท ดังนั้น ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้นคือ 500,000 บาท โดยคณะกรรมการจะพิจารณาจาก ต้นทุนการผลิต อัตรา Yield และตัวชี้วัดที่ใช้ของปีหลังติดตั้งเพื่อประเมินเปรียบเทียบกับปีก่อนติดตั้งที่เป็นปีฐาน จะต้องมียอดที่ต่ำกว่า ดังตารางต่อไปนี้

ตัวชี้วัด	ปีฐาน	ปีประเมิน
ต้นทุนการผลิต	8 บาท*	5 บาท*
Yield	ร้อยละ 5*	ร้อยละ 8*
กรณี ใช้ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์	ร้อยละ 10*	ร้อยละ 15*

ตาราง 2 ต้นทุน อัตรา Yield และตัวชี้วัดที่ใช้ประเมินเปรียบเทียบกับปีฐานและปีประเมิน

หมายเหตุ * เป็นการสมมติตัวเลขเพื่อประกอบการอธิบายเท่านั้น

จากหลักการอนุมัติโครงการเบื้องต้น ผู้ประกอบการที่ต้องการยื่นขอรับการส่งเสริมเพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จะต้องดำเนินการตามเงื่อนไขการให้การส่งเสริมตามเกณฑ์ตัวชี้วัดภายใต้ขอบข่ายการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรที่กำหนด โดยการเลือกใช้สูตรนั้น จะขึ้นอยู่กับโครงการที่ผู้ประกอบการลงทุนเป็นหลัก เช่น การลงทุน Automated Warehouse ผู้พิจารณาโครงการส่งเสริมอาจแนะนำให้ใช้สูตร ตัวชี้วัดผลผลิตภาพแรงงานเชิงมูลค่าเพิ่ม (Amount of Processing per Employee) โดยการหามูลค่าการวัดผลผลิตภาพแรงงานเชิงมูลค่าเพิ่ม (Value-added Productivity) ซึ่งจะแสดงถึงประสิทธิภาพของแรงงานหนึ่งหน่วยในการทำให้เกิดผลประโยชน์ที่เกิดจากการผลิตที่เพิ่มขึ้นและเวลาการดำเนินการที่น้อยลง เนื่องจาก Automated Warehouse ช่วยให้การจัดเก็บและตรวจสอบสินค้าได้รวดเร็วขึ้น⁴³ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การคำนวณตามสูตรที่กำหนดนี้ ผู้ประกอบการต้องหาตัวเลขต้นทุนตามจริงทั้งหมดมาคำนวณเปรียบเทียบก่อนและหลังปรับปรุง ซึ่งเป็นการจัดหาตัวเลขตามจริงเพื่อคำนวณเปรียบเทียบกับตัวเลขเชิงเทคนิคที่เป็นค่าสมรรถนะของเครื่องจักรนั้น ๆ ที่มีความยุ่งยากและซับซ้อน เนื่องจากต้องใช้ตัวเลขอ้างอิงจากการดำเนินการผลิตของโครงการที่ยื่นขอทั้งโครงการ⁴⁴

⁴³ บริษัท ประทานกิจเจริญ (2529) จำกัด. ขั้นตอนการออกแบบงานอัตโนมัติขั้น [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: บริษัท ประทานกิจเจริญ (2529) จำกัด. แหล่งที่มา: <https://www.patankit.com/products/product-overview-robot-automation> [5 เมษายน 2563]

⁴⁴ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต,” 28 กันยายน 2561.

บทที่ 4

ปัญหาการขอรับสิทธิประโยชน์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

ปัจจุบันการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นสิ่งที่รัฐบาลหลาย ๆ ประเทศ รวมถึงประเทศไทยที่มีการออกนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนอย่างจริงจัง หลังจากวิกฤตทางการเงินในปี พ.ศ.2540 ทั้งนี้ ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมครั้งแรกในปี พ.ศ. 2543 เพื่อทำหน้าที่ประสานงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการในการจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการให้เป็นเอกภาพ เนื่องจากร้อยละ 99 ของวิสาหกิจไทยนั้นเป็น SMEs การจ้างงานของ SMEs มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 82 โดยสัดส่วนของ GDP ที่มาจาก SMEs เป็นจำนวนถึงร้อยละ 42⁴⁵ SMEs จึงเป็นตัวขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจที่สำคัญที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

อย่างไรก็ดี อุปสรรคสำคัญของ SMEs คือ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน จากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์อธิบายว่า SMEs จะเข้าถึงสินเชื่อได้น้อยจากหลักฐานจำนวนมากพบว่า SMEs มีการใช้บริการทางการเงินจากสถาบันการเงินในระบบน้อยกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่จริง⁴⁶ เพราะสถาบันการเงินมีต้นทุนทางธุรกรรมการเงินที่คงที่ ไม่ว่าจะปล่อยสินเชื่อขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ดังนั้น สถาบันการเงินจึงมีต้นทุนการต่อหน่วยการปล่อยสินเชื่อให้บริษัทขนาดเล็กที่ต้องการเงินทุนไม่มากนักจึงสูงกว่าต้นทุนต่อหน่วยการปล่อยสินเชื่อให้บริษัทขนาดใหญ่ นอกจากนี้ ธุรกิจขนาดเล็กมักจะถูกประเมินว่ามีความเสี่ยงสูงเพราะประวัติธุรกรรมทางการเงินคลุมเครือและไม่ค่อยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน

ปัจจุบัน หน่วยงานต่างๆ ของรัฐ อาทิ หน่วยงานภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และกรมส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น ได้มีการออกนโยบายตามแนวทางจากรัฐบาล เพื่อออกมาตรการสนับสนุน SMEs โดยมี 1) มาตรการทางการเงิน

⁴⁵ “ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม,” รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2562:2.

⁴⁶ Beck, T., & Demircuc-Kung, A. “Small and Medium-size enterprises: Access to finance as a growth constraint (2006): 11, อ้างถึงใน สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์. นโยบายส่งเสริม SMEs: เราไปถึงสิ่งที่คาดหวังหรือยัง[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ 2562. แหล่งที่มา: <https://www.pier.or.th/?abridged> [5 เมษายน 2563]

เนื่องจากปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อสนับสนุน SMEs สามารถเข้าถึงสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ช่วยลดต้นทุนธุรกรรมทางการเงิน และ 2) มาตรการทางภาษีเพื่อช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านภาษี เช่น อนุญาตให้หักค่าเสื่อมของสินทรัพย์ประเภทเครื่องจักรหรือคอมพิวเตอร์ในอัตราพิเศษ การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ของ SMEs ขนาดเล็ก เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยต้นทุนสำคัญในการดำเนินกิจการ

ทั้งนี้ มาตรการทางภาษีจากรวมส่งเสริมการลงทุน เป็นอีกหนึ่งมาตรการจากรัฐที่ส่งเสริมการลงทุนโดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและไม่ใช้ภาษี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 ที่ให้ผู้ประกอบการที่ลงทุนอุปกรณ์หรือเครื่องจักรเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต สามารถยื่นขอรับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีร้อยละ 50 ของเงินลงทุน หรือ ร้อยละ 100 ในกรณีมีการใช้อุปกรณ์เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมภายในประเทศ เพื่อให้มีส่วนช่วยเสริมสร้างและสนับสนุนอุตสาหกรรมไทยได้ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยทุกขนาดวิสาหกิจสามารถยื่นขอรับการส่งเสริมได้

ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการที่ยื่นขอรับสิทธิประโยชน์ของมาตรการนี้พบว่า โครงการที่ยื่นขอมียอดจำนวน 569 โครงการ ซึ่งเป็นการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่สัดส่วนร้อยละ 19 ส่วนการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 80 จากข้อมูลปี 2558-2562⁴⁷

ในส่วนยอดเงินลงทุนมีจำนวน 62,395 ล้านบาท ซึ่งเป็นมาจากการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่ สัดส่วนร้อยละ 49 และเป็นการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สัดส่วนร้อยละ 50 จากข้อมูลปี 2558-2562⁴⁸

จากข้อเท็จจริงเบื้องต้น จำนวนโครงการและยอดเงินลงทุนในส่วนอีกร้อยละ 1 มาจากการลงทุนที่เป็นการลงทุนเพื่อวิจัยและพัฒนา หรือออกแบบทางวิศวกรรมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ จากบทสัมภาษณ์นายเศกสรรค์ เรืองโวหาร รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ข้อมูลว่าโดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรจะเป็นการลงทุน Automation Machine หรือ Robot ในสัดส่วนจำนวนโครงการที่ร้อยละ 19 แต่

⁴⁷ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “การขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ปี 2558-2565,” กุมภาพันธ์ 2562.

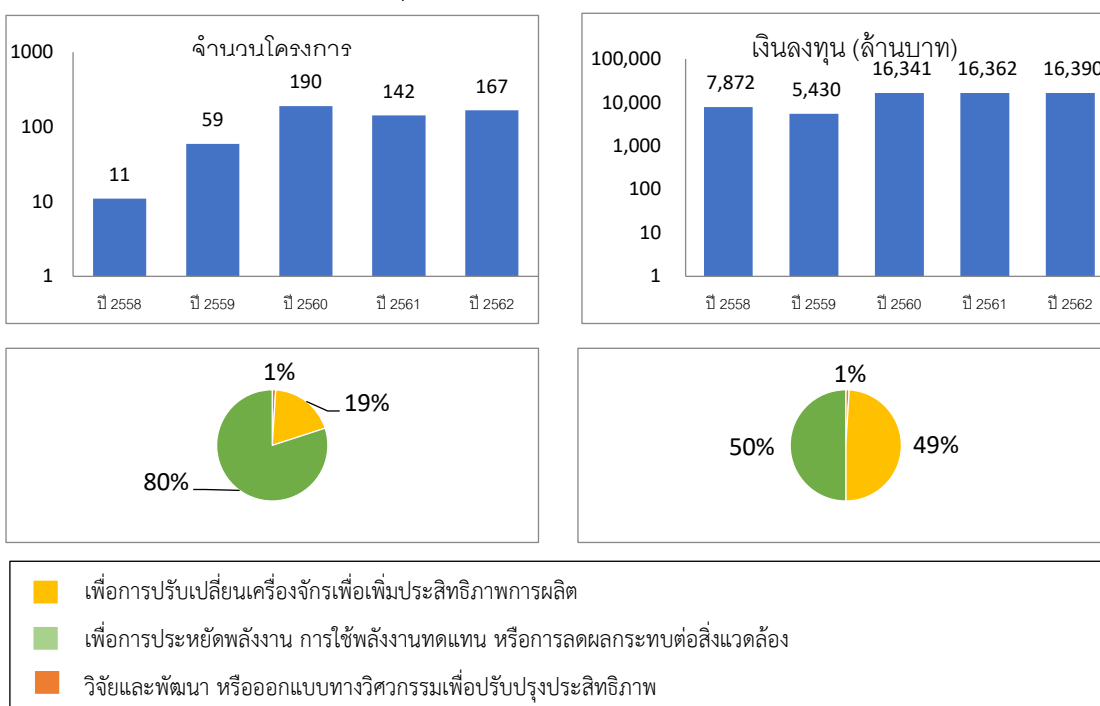
⁴⁸ เรื่องเดียวกัน.

จำนวนเงินลงทุนที่ร้อยละ 50 ในขณะที่การลงทุนการใช้พลังงานทดแทน จะเป็นเพียงการยื่นขอลงทุนโครงการ Solar Rooftop เท่านั้น โดยมีสัดส่วนจำนวนโครงการที่สูงถึงร้อยละ 80 และมีจำนวนเงินลงทุนสัดส่วนที่ร้อยละ 49⁴⁹ สรุปได้ว่าการยื่นขอรับสิทธิประโยชน์มาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพนี้ อุปกรณ์หรือเครื่องจักรที่ผู้ประกอบการยื่นขอรับมีแต่ชนิดที่จำกัดที่เป็น Automation Machine และ Solar Rooftop เท่านั้น

การขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ปี 2558-2562⁵⁰

569 โครงการ เงินลงทุน 62,395 ล้านบาท

ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร และ การใช้พลังงานทดแทน

รูป 1 สัดส่วนจำนวนโครงการและเงินลงทุน

⁴⁹ สัมภาษณ์ เศรษฐกรศรี เรื่องโหวต, รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 7 กุมภาพันธ์ 2563.

⁵⁰ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “การขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ปี 2558-2565,” กุมภาพันธ์ 2562.

มาตรการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 นี้ ผู้ยื่นขอรับสิทธิประโยชน์จึงต้องจัดทำแผนการปรับปรุง โดยมีตัวชี้วัดอ้างอิงประกอบตามที่กรมส่งเสริมกำหนด ซึ่งปัญหาการขอรับสิทธิประโยชน์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ในส่วนการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม⁵¹ และ ในส่วนการลงทุนเพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต⁵² ที่จะกล่าวต่อไป โดยจะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นของการลงทุนแต่ละมาตรการตามลำดับ

ปัญหาเรื่องหลักเกณฑ์การยื่นขอรับการส่งเสริมต้องใช้ข้อมูลสนับสนุนที่ซับซ้อนไม่เอื้อต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปฏิบัติได้จริง

จากข้อกำหนดให้ผู้ยื่นขอรับการส่งเสริมมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต 9/2560 นี้ ต้องจัดทำแผนการปรับปรุงตามตัวชี้วัดแต่ละมาตรการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด และจากข้อเท็จจริงจากบทสัมภาษณ์นายเศกสรรค์ เรื่อง โวหาร รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ข้อมูลว่า จำนวนโครงการที่ยื่นขอรับสิทธิประโยชน์ในมาตรการนี้มีมีสัดส่วนถึงร้อยละ 80 เป็นการยื่นขอโครงการ Solar Rooftop รองลงมาคือสัดส่วนร้อยละ 19 เป็นการยื่นขอโครงการ Automation Machine และที่สัดส่วนร้อยละ 1 เป็นการยื่นขอวิจัยและพัฒนา หรือออกแบบทางวิศวกรรมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ โดยจำนวนเงินการลงทุนมีสัดส่วนที่ร้อยละ 49 ร้อยละ 50 และร้อยละ 1 ตามลำดับ⁵³ ซึ่งจะเห็นว่าไม่ปรากฏการยื่นขอโครงการเรื่องการประหยัดพลังงาน หรือโครงการเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ไม่ได้มีการแบ่งเกณฑ์การพิจารณาหลักเกณฑ์ให้การสนับสนุนการส่งเสริมตามขนาดของวิสาหกิจ โดยสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีเพียงข้อกำหนดในเรื่องวงเงินลงทุนรวมกิจการทั้งหมดทั้งที่ได้รับการส่งเสริมและไม่ได้รับการส่งเสริม ต้องมี

⁵¹ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม,” 8 มกราคม 2561.

⁵² สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต,” 28 กันยายน 2561.

⁵³ สัมภาษณ์ เศกสรรค์ เรื่อง โวหาร, รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 7 กุมภาพันธ์ 2563.

สินทรัพย์ถาวรสุทธิหรือขนาดลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนไม่เกิน 200 ล้านบาท และต้องมีบุคคลธรรมดาสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน ซึ่งหลักเกณฑ์ในเรื่องการทำแผนงานดำเนินโครงการด้วยการใช้ตัวชี้วัดที่กำหนด จะต้องปฏิบัติตามเดียวกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าข้อกำหนดหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดนั้นไม่เอื้อต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปฏิบัติได้จริง โดยส่วนถัดไปจะอธิบายถึงปัญหาที่เกิดตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดของมาตรการส่งเสริมการลงทุน เรื่องการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

4.1 กรณีการยื่นขอรับสิทธิประโยชน์มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

4.1.1 การลงทุนเปลี่ยนหม้อน้ำเพื่อประหยัดพลังงาน

ตัวอย่าง การลงทุนเปลี่ยนหม้อน้ำสำหรับผลิตไอน้ำซึ่งใช้อบเส้นใยในสายการผลิต จำนวน 1 ตัว ราคา 1 ล้านบาท ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้นคือ 500,000 บาท ดังนั้น มูลค่าของพลังงานที่ประหยัดได้ในระยะเวลา 5 ปี ต้องมากกว่า ดังตารางด้านล่าง

ตัวอย่างมูลค่าพลังงานที่ประหยัดต่อปี	มากกว่า	ภาษีเงินได้ที่ได้รับยกเว้น
$110,000 \times 5 \text{ ปี} = 550,000$	>	500,000

ตาราง 3 การคำนวณมูลค่าพลังงานที่ประหยัดเปรียบเทียบกับภาษีเงินได้ที่ได้รับการยกเว้น

จากการลงทุนข้างต้น ขั้นตอนการดำเนินการเพื่อจัดทำเป็นแผนการโครงการ สามารถแยกได้เป็น 4 ขั้นตอนย่อย มีดังนี้ (1) ผู้ยื่นขอ (2) ผู้ขายสินค้า (3) ผู้ยื่นขอ และ (4) คณะกรรมการส่งเสริม ฯ

(1) ผู้ยื่นขอ เก็บข้อมูลการใช้หม้อน้ำปัจจุบันย้อนหลังอย่างน้อย 1 ปี เพื่อเป็นข้อมูลในพื้นฐาน กรณีที่ผู้ประกอบการไม่ได้มีการเก็บข้อมูลมาก่อน จะต้องแจ้งผู้ขายที่มีมิเตอร์มาติดกับหม้อน้ำปัจจุบันเพื่อตรวจวัดประเมินค่าพลังงานที่ใช้

กล่าวคือ ค่าพลังงานที่สามารถประหยัดได้มากขึ้นที่เกี่ยวข้องกับหม้อต้มน้ำคือ ประสิทธิภาพการให้ความร้อน ซึ่งจะส่งผลกับปริมาณการใช้พลังงาน (kcal) และปริมาณการใช้เชื้อเพลิง⁵⁴ ที่ผู้ยื่นขอจะต้องหาค่าพลังงานดังกล่าวจากหม้อต้มน้ำปัจจุบัน เพื่อเปรียบเทียบการประหยัดพลังงานของหม้อต้มน้ำตัวใหม่ โดยประเภทของหม้อต้มน้ำที่นำมาเปรียบเทียบจะต้องเป็นประเภทเดียวกันเพื่อให้สามารถเห็นถึงค่าประหยัดได้ กรณีต้องเปรียบเทียบกับหม้อต้มน้ำต่างชนิดกัน ผู้ยื่นขอจะต้องหาค่าวัตต์หน่วยวัตต์อื่น หรือต้องทำการเปลี่ยนหน่วยชี้วัดให้เป็นหน่วยเดียวกัน เช่น กรณีค่าปริมาณการใช้เชื้อเพลิงต่างกัน ระหว่างหม้อต้มน้ำประเภทใช้แก๊สหุงต้ม และประเภทใช้น้ำมันเตา ผู้ยื่นขอจะต้องแปลงหน่วยวัตต์ให้เป็นหน่วยเดียวกัน แล้วแปลงมาเป็นตัวเงินที่เป็นต้นทุนการใช้พลังงาน เทียบกับค่าประสิทธิผลการผลิตที่ได้

พลังงานที่ได้จากหม้อต้มน้ำจะแตกต่างกันตามประเภทหม้อต้มน้ำและหน่วยพลังงานต่างๆ โดยให้เทียบกับค่าเชื้อเพลิงกับประสิทธิผลที่ได้จากการผลิต ดังต่อไปนี้

ตารางเปรียบเทียบ ราคาต่อความร้อนของเชื้อเพลิงบางชนิด⁵⁵

หม้อน้ำและชนิดเชื้อเพลิง	ราคาพลังงานหรือเชื้อเพลิง บาทต่อหน่วยซื้อขาย	ค่าความร้อนของเชื้อเพลิง kcal ต่อหน่วยซื้อขาย	ราคาต่อค่าความร้อน บาทต่อ kcal
หม้อต้มน้ำใช้ไฟฟ้า	2.94 ต่อหน่วย	860	0.0034186
หม้อต้มน้ำใช้แก๊สหุงต้ม	16.8 ต่อ กก.	12,000	0.0014000
หม้อต้มน้ำใช้น้ำมันเตา	15 ต่อลิตร	9,500	0.0015789
หม้อต้มน้ำใช้น้ำมันดีเซล	24 ต่อลิตร	8,700	0.0027586

ตาราง 4 เปรียบเทียบ ราคาต่อความร้อนของเชื้อเพลิงบางชนิด

หน่วยซื้อขายไฟฟ้าเป็น kWh (กิโลวัตต์ชั่วโมง) เท่ากับ 860 kcal ความร้อน 1 kcal ทำให้น้ำ 1 ลิตรร้อนขึ้น 1 องศา ซ

⁵⁴ “การต้มต้มน้ำด้วยไฟฟ้า,” วารสารประสิทธิภาพพลังงาน 16 ฉบับที่ 17 (2562): 62-65.

⁵⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 62-65

(2) ผู้ขายสินค้า ต้องให้ข้อมูลทางเทคนิคเกี่ยวกับการหม้อน้ำที่จะเปลี่ยนใหม่แก่ผู้ยื่นขอ เพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับคิดคำนวณหามูลค่าพลังงานที่จะประหยัดได้ในหนึ่งปี แล้วนำผลนั้นคูณห้าปีเพื่อกำหนดให้มูลค่าพลังงานที่ประหยัดได้เพื่อประเมิน

(3) ผู้ยื่นขอ จัดทำเป็นรายงานแผนการโครงการ เพื่อแนบส่งกับแบบฟอร์มการยื่นขอที่ กำหนด โดยรายงานแผนการโครงการจะต้องแสดงรายละเอียดแผนการดำเนินงาน จัดทำ เป็นเอกสารแยก

กล่าวคือ เอกสารรายงานแผนการโครงการ จะต้องประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน รายละเอียดการปรับปรุงสายการผลิตที่มีอยู่เดิม พร้อมแผนภูมิแสดงการปรับปรุง เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ หลักฐานประกอบการพิสูจน์ข้อมูลตัวชี้วัดในปีก่อนส่วนที่เกี่ยวข้อง

กรณี หม้อต้มน้ำ ผู้ยื่นขอต้องแสดงหลักฐานการได้มาของข้อมูลพลังงานที่นำมาประเมิน อ้างอิงประกอบ เช่น ข้อมูลบันทึกการใช้พลังงานความร้อนย้อนหลังของหม้อต้มน้ำปัจจุบัน รายเดือน ภายใน 1 ปี พร้อมประสิทธิผลการดำเนินงาน เปรียบเทียบกับผลประหยัดที่คาดว่าจะได้จากการ เปลี่ยนหม้อต้มน้ำตัวใหม่ พร้อมประสิทธิผลการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น โดยการเปรียบเทียบจากราคา เชื้อเพลิงเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ผู้ยื่นขอต้องแสดงถึงราคาต่อค่าความร้อน ของเชื้อเพลิงหรือพลังงานที่ ให้ด้วย เวลาที่ใช้ในการต้มน้ำให้ได้อุณหภูมิที่ต้องการภายในเวลาเร็วขึ้น (ใช้เวลาน้อยลง) หรือใช้ เวลานานขึ้น (ใช้เวลามากขึ้น) จะเปลืองพลังงานเท่ากัน เพียงแต่ถ้าต้องการให้ใช้เวลาน้อยลงก็ต้อง ใช้พลังงานในอัตราสูงขึ้น หรือถ้าต้องการให้ใช้เวลานานขึ้น ก็ใช้พลังงานในอัตราน้อยลง และรวมถึง การพิจารณาในเรื่องการสูญเสียพลังงานในการเผาไหม้ที่อาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงด้วย เพื่อนำมา เปรียบเทียบว่าหม้อต้มน้ำตัวใหม่ช่วยให้เกิดการประหยัดพลังงาน

(4) คณะกรรมการส่งเสริม ฯ ผู้รับเรื่องการยื่นขอจะพิจารณาความเป็นไปได้ของ โครงการ และแนะนำการจัดทำแผนการโครงการ

ผู้ยื่นขอยื่นเรื่องขอรับการส่งเสริมโดยได้รับคำแนะนำการจัดทำแผนการโครงการจากผู้ แนะนำโครงการตามกองกิจการของผู้ยื่นขอ ตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนดของคณะกรรมการส่งเสริม ฯ ตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนและที่มาของข้อมูลต่างๆ ตามที่ผู้ยื่นขอจัดทำมา

นอกจากนี้ เนื่องจากหลักเกณฑ์การขอรับการส่งเสริม คือ จะต้องเป็นกิจการที่ได้รับการ ส่งเสริม ดังนั้น กรณีโครงการที่หม้อต้มน้ำจะต้องใช้ในสายการผลิตกิจการที่คณะกรรมการส่งเสริม ฯ กำหนดเป็นโครงการ BOI สำหรับสายการผลิตกิจการที่กรมส่งเสริมไม่ได้สนับสนุนที่เป็นโครงการ NON BOI ก็จะไม่สามารถใช้สิทธิประโยชน์จากโครงการเปลี่ยนหม้อต้มน้ำนี้ได้

ทั้งนี้ กรณีผู้ยื่นขอ ขอยื่นโครงการลงทุนหม้อต้มน้ำเพื่อใช้กับกิจการทั้งโรงงาน โดยในโรงงาน มีทั้งสายการผลิตที่เป็นทั้ง BOI และ NON-BOI ผสมอยู่ การพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจะคิดจากสัดส่วนเงินลงทุนกับการใช้พลังงานจากหม้อต้มน้ำใหม่ ในส่วนที่ใช้ในโครงการ BOI เท่านั้นและจะต้องมีสัดส่วนค่าพลังงานที่ประหยัดได้ 5 ปี มากกว่าเงินภาษีนิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้น และในสายการผลิตจะต้องทำการติดตั้งอุปกรณ์ที่สามารถแยกปริมาณไอน้ำที่ผลิตได้จากหม้อน้ำป้อนเข้าสู่โครงการกิจการที่ยื่นขอรับการส่งเสริมได้อย่างชัดเจน โดยตั้งกรณีตัวอย่างการลงทุนเดียวกันข้างต้น การคำนวณจะเป็นไปตามด้านล่าง ดังนี้

หม้อต้มน้ำ ราคา 1 ล้านบาท ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้นคือ 500,000 บาท

ตัวอย่างมูลค่าพลังงานที่ประหยัดต่อปี	มากกว่า	ภาษีเงินได้ที่ได้รับการยกเว้น
$110,000 \times 5 \text{ ปี} = 550,000$	>	500,000

ตาราง 5 การคำนวณมูลค่าพลังงานที่ประหยัดเปรียบเทียบกับภาษีเงินได้ที่ได้รับการยกเว้น

กรณีผู้ยื่นขอ ขอยื่นโครงการลงทุนหม้อต้มน้ำเพื่อใช้กับกิจการทั้งโรงงาน โดยในโรงงานมีทั้งสายการผลิตที่เป็นทั้ง BOI และ NON-BOI ผสมอยู่ การพิจารณาจะแยกเป็นสัดส่วน⁵⁶ ดังนี้

หัวข้อพิจารณา	BOI	NON-BOI
สัดส่วนการใช้พลังงานจากหม้อต้มน้ำ	60%	40%
สัดส่วนภาษีเงินได้ที่ได้รับการยกเว้น	$500,000 \times 60\% = 300,000$	$500,000 \times 40\% = 200,000$
การคำนวณมูลค่าพลังงานที่ประหยัด 5 ปี เพื่อได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล	ต้องมากกว่า 300,000 บาท (เฉพาะโครงการ BOI)	ไม่ได้รับยกเงิน เนื่องจาก เป็น NON-BOI

ตาราง 6 หัวข้อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกิจการ BOI และกิจการ NON BOI

หลักเกณฑ์ข้อกำหนดที่กล่าวมาเบื้องต้น ตัวอย่างกรณีการลงทุนหม้อต้มน้ำ ราคา 1 ล้านบาท สรุปได้ว่าผู้ยื่นขอรับการส่งเสริมสามารถรับสิทธิประโยชน์การยกเว้นภาษีได้ สองกรณี คือ 1) ยกเว้นได้ 500,000 บาท หรือ 2) ยกเว้นภาษีได้ 300,000 บาท ที่ทางวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

⁵⁶ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม,” 8 มกราคม 2561.

จะต้องพิจารณาความคุ้มค่าที่ได้รับยกเว้นภาษี กับหลักเกณฑ์ที่กำหนดและขั้นตอนการดำเนินการยื่นขอเพื่อรับการส่งเสริมที่มีความซับซ้อนและมีความยุ่งยาก

จากบทสัมภาษณ์นายเศกสรรค์ เรื่องโหวต รongเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ไม่พบการอนุมัติให้โครงการยื่นขอการประหยัดพลังงานเลย⁵⁷ จึงสรุปได้ว่า เป็นปัญหาเนื่องจากหลักเกณฑ์การยื่นขอรับการส่งเสริมต้องใช้ข้อมูลสนับสนุนที่ซับซ้อนไม่เอื้อต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปฏิบัติได้จริง

4.1.2 การลงทุนติดตั้ง Solar Rooftop เพื่อใช้พลังงานทดแทนในกิจการ

ข้อเท็จจริงจากบทสัมภาษณ์นายเศกสรรค์ เรื่องโหวต รongเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พบว่ามีเพียงโครงการ Solar Rooftop เท่านั้นที่มีการยื่นขอรับสิทธิประโยชน์ในเรื่องการใช้พลังงานทดแทน ประมาณ 455 โครงการ โดยคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 80 ของมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และคิดเป็นเงินลงทุนรวมทั้ง 30,573.55 ล้านบาท ดังนั้นค่าเฉลี่ยการลงทุนโครงการ Solar Rooftop จะอยู่ที่โครงการละประมาณ 67 ล้านบาท⁵⁸ โดยการติดตั้ง Solar Rooftop นี้ผู้ประกอบการสามารถลงทุนติดตั้ง Solar Rooftop เพื่อผลิตไฟฟ้าใช้เองในช่วงเวลากลางวันเพื่อประหยัดพลังงาน ลดต้นทุนค่าใช้ไฟฟ้า และเพิ่มกำไร

ตัวอย่าง การลงทุนติดตั้ง Solar Rooftop ของบริษัท ไทยสแตนเลสสตีล ซึ่งเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องครัวสแตนเลสสตีล จำนวน 1 โครงการ เงินลงทุนประมาณ 50 ล้านบาท ขนาดการติดตั้งที่ ประมาณ 715 กิโลวัตต์ บนพื้นที่หลังคาโรงงานขนาด 3,570 ตารางเมตร⁵⁹ ดังนั้นภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้นคือ 25 ล้านบาท

จากการลงทุนข้างต้น ขั้นตอนการดำเนินการเพื่อจัดทำเป็นแผนการโครงการ สามารถแยกได้เป็น 4 ขั้นตอนย่อย มีดังนี้ (1) ผู้ยื่นขอ (2) ผู้ขายสินค้า (3) ผู้ยื่นขอ และ (4) คณะกรรมการส่งเสริม ฯ

⁵⁷ สัมภาษณ์ เศกสรรค์ เรื่องโหวต, รongเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 7 กุมภาพันธ์ 2563.

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน.

⁵⁹ M Report. อย่าเพิ่งตัดสินใจ ถ้ายังไม่ได้ฟังประสบการณ์ตรงจากผู้ใช้งานจริง เผยทุกรายละเอียด เพื่อวางแผนก่อนการติดตั้ง Solar Cell [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: M Report, 3 กรกฎาคม 2562. แหล่งที่มา: <https://www.mreport.co.th/experts/business-and-management/014-Energy-Saving-Solar> [5 เมษายน 2563]

(1) ผู้ยื่นขอ เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมและดำเนินการ ผู้ยื่นขอจะติดต่อกับผู้ประกอบการ ให้บริการด้านการติดตั้ง Solar Rooftop ที่เป็น EPC (Engineering, Procurement and Construction) ที่สามารถให้บริการครบเบ็ดเสร็จ เพื่อสามารถให้ข้อมูลคำแนะนำสำหรับการศึกษาโครงการของผู้ยื่นขอ ทั้งในขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่ และความพร้อมด้านต่างๆ ก่อนที่จะทำการติดตั้ง

การติดตั้ง Solar Rooftop เพื่อช่วยประหยัดค่าไฟฟ้านั้น ผู้ประกอบการจำเป็นต้องพิจารณาถึงผลประหยัดที่จะได้จากการใช้ไฟจาก Solar โดยไฟจาก Solar Rooftop นั้นจะสามารถช่วยประหยัดได้ประมาณร้อยละ 10 ถึง 20 เท่าแตกต่างกันตามลักษณะการใช้ไฟฟ้าของแต่ละบริษัทและการผลิตไฟฟ้าได้ของ Solar Panel เนื่องจากเมื่อผลิตในเวลากลางวันแล้ว ก็จะต้องนำไปใช้ในสายการผลิตทันที โดยต้นทุนในส่วนของแบตเตอรี่ก็เก็บนั้นยังสูงอยู่ จึงทำให้ผู้ประกอบการยังต้องใช้ไฟของการไฟฟ้าอยู่ในเวลากลางคืนนั่นเอง และใช้ระยะเวลาการคืนทุนประมาณ 9 ถึง 10 ปี กรณีไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนยกเว้นภาษีนิติบุคคลร้อยละ 50 ของเงินลงทุน⁶⁰

กรณีนี้ บริษัท ไทยสแตนเลสสตีล บริษัทต้องเสียค่าไฟฟ้าเป็นเดือนละเกือบ 2 ล้านบาท ทำให้ต้องจ่ายค่าไฟฟ้าปีละกว่า 20 ล้านบาท จึงทำให้บริษัทเห็นว่าค่าใช้จ่ายด้านพลังงานเป็นสิ่งที่มีนัยสำคัญต่อราคาค่าต้นทุนการผลิต และเริ่มมองหาทางแก้ในการประหยัดพลังงาน เพื่อลดต้นทุนการผลิต ดังนั้นการติดตั้ง Solar Rooftop โดยได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เท่ากับว่าสามารถซื้อระบบ Solar Rooftop ในราคาครึ่งเดียว ทำให้ระยะเวลาการคืนทุนคาดว่าจะอยู่ที่ 4-5 ปี นอกจากนี้เมื่อดูจากผลประหยัดจากการใช้ไฟจาก Solar Rooftop จะได้ประหยัดปีละกว่า 4 ล้านบาท⁶¹

ดังนั้น การลงทุนติดตั้ง Solar Rooftop จึงต้องพิจารณาจากค่าไฟฟ้าของผู้ประกอบการว่าเหมาะสมต่อการติดตั้งหรือไม่ เนื่องจากสามารถประหยัดได้ร้อยละ 10 ถึง 20 ของค่าใช้จ่ายไฟฟ้า เช่น กรณีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ โรงงานที่ไม่ได้ใช้ไฟฟ้าเป็นพลังงานหลักในการผลิตมีการใช้ไฟฟ้าต่อเดือนละประมาณ 5 แสนบาท ต่อปีคือ 6 ล้านบาท เมื่อติดตั้ง Solar Rooftop จะคาดว่าจะประหยัดได้ปีละประมาณร้อยละ 20 เป็นเงิน 1.2 ล้านบาทต่อปี ด้วยเงินลงทุนประมาณที่ 10 ถึง

⁶⁰ M Report. อย่าเพิ่งตัดสินใจ ถ้ายังไม่ได้ฟังประสบการณ์ตรงจากผู้ใช้งานจริง เผยทุกรายละเอียด เพื่อวางแผนก่อนการติดตั้ง Solar Cell [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: M Report, 3 กรกฎาคม 2562. แหล่งที่มา: <https://www.mreport.co.th/experts/business-and-management/014-Energy-Saving-Solar> [5 เมษายน 2563]

⁶¹ เรื่องเดียวกัน.

12 ล้านบาท ทำให้มีระยะเวลาคืนทุนที่ 3 หรือ 4 ปี (กรณีได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี) ตามตารางอ้างอิงการประมาณเงินลงทุนติดตั้ง Solar Rooftop สำหรับผลิตไฟฟ้าใช้เอง⁶² หรือ จะพิจารณานำไปลงทุนเครื่องจักรที่เป็นอุปกรณ์หลักในการผลิตสินค้า ด้วยเงินลงทุนและระยะเวลาคืนทุนที่เท่ากัน

(2) ผู้ขาย จะต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุปกรณ์ส่วนประกอบของ Solar System และข้อมูลทางเทคนิคเกี่ยวกับ Solar Panel ข้อมูลการติดตั้ง Solar Rooftop ต่าง ๆ

กล่าวคือ ก่อนการติดตั้ง ผู้ขายระบบ Solar Rooftop ต้องเข้าไปตรวจสอบโครงสร้างของหลังคาที่จะทำการติดตั้ง เนื่องจากต้องรับภาระน้ำหนักที่เพิ่มขึ้น ทำการตรวจสอบทิศทางลม เนื่องจากเป็นการติดตั้งในลักษณะที่สูง ดังนั้นเมื่อมีลมผ่านเข้ามาจำนวนมาก อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายได้ ตรวจสอบทิศทางการติดตั้ง เพื่อให้ Solar Panel สามารถรับแสงได้ดี ทำการวางแผนสำหรับจุดคุ้มทุน เนื่องจากเป็นการผลิตแล้วใช้เลย ดังนั้น ผู้ขายจะต้องทำการตรวจวัดความต้องการใช้ไฟฟ้าระหว่างวันของบริษัท เพื่อให้สามารถใช้ไฟฟ้าที่ผลิตจาก Solar Rooftop ได้ทั้งหมดโดยไม่เหลือทิ้ง และวางแผนการในช่วงระหว่างการติดตั้ง โดยการติดตั้งจะใช้เวลาประมาณ 3 เดือน⁶³

(3) ผู้ยื่นขอ จัดทำเป็นรายงานแผนการโครงการ เพื่อแนบส่งกับแบบฟอร์มการยื่นขอที่กำหนด โดยรายงานแผนการโครงการจะต้องแสดงรายละเอียดแผนการดำเนินงาน จัดทำเป็นเอกสารแยก

กล่าวคือ เช่นเดียวกับการขอยื่นรับสิทธิประโยชน์ในเรื่องการประหยัดพลังงาน ผู้ยื่นขอจัดทำเอกสารรายงานแผนการโครงการ จะต้องประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน รายละเอียดการปรับปรุงสายการผลิตที่มีอยู่เดิม พร้อมแผนภูมิแสดงการติดตั้ง Solar Rooftop จัดเตรียมข้อมูลการใช้ไฟฟ้าของโรงงานก่อนการติดตั้ง Solar Rooftop อย่างน้อย 2 ปี เพื่อให้เห็นลักษณะการใช้ไฟฟ้าของบริษัทเพื่อใช้เป็นข้อมูลตัวชี้วัด พร้อมข้อมูลคาดการณ์ผลประหยัดหลังจากติดตั้ง Solar Rooftop โดยใช้ข้อมูลสมมุติฐานเชิงเทคนิคอ้างอิงจากผู้ขาย เพื่อเป็นหลักฐาน

⁶² บริษัท โซล่าฮับ จำกัด. ประมาณการติดตั้ง โซล่าเซลล์ ออกรีด บนหลังคา [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: บริษัท โซล่าฮับ จำกัด. แหล่งที่มา: <https://www.mreport.co.th/experts/business-and-management/014-Energy-Saving-Solar> [5 เมษายน 2563]

⁶³ M Report. อย่าเพิ่งตัดสินใจ ถ้ายังไม่ได้ฟังประสบการณ์ตรงจากผู้ใช้งานจริง เผยทุกรายละเอียด เพื่อวางแผนก่อนการติดตั้ง Solar Cell [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: M Report, 3 กรกฎาคม 2562. แหล่งที่มา: <https://www.mreport.co.th/experts/business-and-management/014-Energy-Saving-Solar> [5 เมษายน 2563]

ประกอบการพิสูจน์ข้อมูลตัวชี้วัดเพื่อทำการประเมินความมีประสิทธิภาพที่ก่อให้เกิดการประหยัดพลังงาน

(4) คณะกรรมการส่งเสริม ฯ ผู้รับเรื่องการยื่นขอจะพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ และแนะนำการจัดทำแผนการโครงการ

ผู้ยื่นขอยื่นเรื่องขอรับการส่งเสริมโดยได้รับคำแนะนำการจัดทำแผนการโครงการจากผู้แนะนำโครงการตามกองกิจการของผู้ยื่นขอ ตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนดของกรมส่งเสริม ตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนและที่มาของข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ผู้ยื่นขอจัดทำมา โดยข้อเท็จจริงจากบทสัมภาษณ์ นายเศกสรรค์ เรืองโวหาร รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน การยื่นขอรับการส่งเสริมในเรื่องการใช้พลังงานทดแทนนี้ มีเพียงการยื่นขอโครงการ Solar Rooftop เพียงอย่างเดียว ถึงร้อยละ 80 ของมาตรการการปรับปรุงประสิทธิภาพทั้งหมด กรมส่งเสริมจึงมีการจัดคณะกรรมการเพื่อกลั่นกรองและพิจารณาสำหรับโครงการ Solar Rooftop แยกโดยเฉพาะ เพื่อความรวดเร็วและการตัดสินใจพิจารณาอย่างมีประสิทธิภาพ และเนื่องจากการใช้พลังงานทดแทนอย่างชัดเจน การพิจารณาจึงสามารถอนุมัติได้รวดเร็วกว่ามาตรการการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพอย่างอื่น⁶⁴ นอกจากนี้ เนื่องจากเป็นโครงการ BOI ไฟฟ้าจาก Solar Rooftop จะต้องถูกส่งให้ใช้ในโครงการ BOI เท่านั้น โดยมีการแยกอุปกรณ์ผู้จ่ายไฟ (MBD) แยกไฟฟ้าเข้าสายการผลิต เพื่อให้สามารถตรวจเช็คการใช้ไฟฟ้าจาก Solar Rooftop ได้อย่างชัดเจน

จากหลักเกณฑ์การขอรับการส่งเสริมเรื่องการใช้พลังงานทดแทน โดยการติดตั้ง Solar Rooftop เพื่อผลิตไฟฟ้าใช้ในโรงงาน มีจำนวนโครงการที่ยื่นขอมากถึงร้อยละ 80 ของโครงการทั้งหมด และมีเงินลงทุนรวมทั้ง 30,573.55 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นว่าไม่มีอุปสรรคต่อการให้สนับสนุนการลงทุนโครงการ แต่จากข้อเท็จจริงแสดงให้เห็นว่า การลงทุนโครงการ Solar Rooftop จะเป็นการลงทุนจากผู้ประกอบการขนาดใหญ่เท่านั้น

เนื่องจากกรณีที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะสามารถลงทุนโครงการ Solar Rooftop ได้นั้น จะต้องมีค่าใช้จ่ายไฟฟ้าที่อยู่ในอัตราที่สูงเพียงพอเพื่อให้ได้ผลประโยชน์สำคัญของการผลิตโดยรวมของบริษัท และมีพื้นที่หลังคาเพียงพอต่อการติดตั้ง Solar Rooftop จะต้องมีบุคลากรและแรงงานที่สามารถเก็บข้อมูลการใช้ไฟฟ้า ความเข้าใจในเรื่องโครงสร้างตึก เพื่อเข้าไปดูแลโครงการระหว่างดำเนินการสร้าง นอกจากนี้จากจากข้อเท็จจริงเรื่องจำนวนเงินลงทุน

⁶⁴ สัมภาษณ์ เศกสรรค์ เรืองโวหาร, รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 7 กุมภาพันธ์ 2563.

ค่าเฉลี่ยโครงการที่ประมาณ 67 ล้านบาท⁶⁵ ในราคาที่ได้รับสิทธิประโยชน์ที่ครั้งราคาประมาณ 33 ล้านบาท จากการศึกษาพบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังคงประสบกับปัญหาและตกในข้อจำกัดในการประกอบกิจการในหลายประการด้วยกัน เช่น ปัญหาด้านการเงินและการขาดแคลนเงินทุน ปัญหาด้านบุคลากรและแรงงาน⁶⁶ จึงไม่มีความเป็นไปได้ที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะลงทุนโครงการ Solar Rooftop เมื่อต้องเปรียบเทียบกับการนำเงินมาลงทุนในอุปกรณ์หรือเครื่องจักรหลักในการผลิต

จากข้อเท็จจริงและคำอธิบายเบื้องต้น สะท้อนให้เห็นว่าการยื่นขอรับสิทธิประโยชน์ในเรื่องการใช้พลังงานทดแทนนี้ ไม่ได้มีเฉพาะแค่ผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องหลักเกณฑ์การยื่นที่ต้องใช้ข้อมูลสนับสนุนที่ซับซ้อนไม่เอื้อต่อการดำเนินการแล้ว ยังเป็นการลงทุนที่ไม่สามารถให้ปฏิบัติได้จริง เนื่องจากเป็นการลงทุนที่มีต้นทุนการลงทุนที่สูงเกินความจำเป็นและไม่ก่อให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.1.3 การลงทุนเครื่องบำบัดน้ำเสียในโรงงานเพื่อการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อเท็จจริงจากบทสัมภาษณ์นายเศกสรรค์ เรืองโวหาร รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ไม่พบว่ามีกรยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเรื่องการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม⁶⁷ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเรื่องหลักเกณฑ์การยื่นขอรับการส่งเสริมที่ต้องใช้ข้อมูลสนับสนุนที่ซับซ้อน ไม่คุ้มค่าต่อการดำเนินการ จึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง ที่ไม่ได้เป็นปัญหาเฉพาะกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงปัญหาสำหรับวิสาหกิจขนาดใหญ่ที่มีบุคลากรและเงินทุนพร้อมด้วยเช่นกัน

กรณีการลงทุนติดตั้งเครื่องบำบัดน้ำเสียในโรงงาน 1 โครงการ ราคา 500,000 บาท ดังนั้นภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้นคือ 250,000 บาท ส่วนอัตราการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

⁶⁵ เรื่องเดียวกัน.

⁶⁶ เตือนใจ ศรีละมัย. “อุปสรรคในกฎหมายการลงทุนของไทยในการขอรับการส่งเสริมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยศรีประทุม, 2553)

⁶⁷ สัมภาษณ์ เศกสรรค์ เรืองโวหาร, รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 7 กุมภาพันธ์ 2562.

นั้น คณะกรรมการ ฯ จะพิจารณาแต่ละกรณีตามความเหมาะสมในเชิงเทคโนโลยีที่ใช้โดยไม่ได้กำหนด สัดส่วนขั้นต่ำ

จากการลงทุนข้างต้น การดำเนินการเพื่อจัดทำเป็นแผนการโครงการ แสดงข้อมูลการลด ปริมาณน้ำเสียที่มีนัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ กรณีการบำบัดน้ำเสียจะต้อง นำเสนอข้อมูลอัตราการระบายน้ำทิ้ง ก่อนและหลัง การขอรับการส่งเสริมในหน่วยลูกบาศก์เมตรต่อปี นอกจากนี้ต้องสามารถแสดงข้อมูลการลดความเข้มข้นของพารามิเตอร์ต่างๆ เช่น BOD COD โลหะหนักแต่ละชนิด ตามตารางลักษณะน้ำเสียชุมชน⁶⁸ ตามที่มีกฎหมายกำหนดควบคู่กับการลดอัตราการ ระบายมลพิษทางน้ำ (LOADING) ในหน่วยตันต่อปีหรือลูกบาศก์เมตรต่อปี

จากหลักเกณฑ์ข้างต้น จากการศึกษาพบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังคงประสบ กับปัญหาและตกในข้อจำกัดในการประกอบกิจการในหลายประการด้วยกัน โดยเฉพาะปัญหาด้านการ บริหารการจัดการ⁶⁹ จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรื่องข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอัตราการระบายน้ำทิ้งใน โรงงานเป็นลูกบาศก์เมตรต่อปีนั้น ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง ประกอบกับสิทธิประโยชน์ที่คาดว่าจะ ได้รับร้อยละ 50 ของเงินทุน แต่ต้องดำเนินการจัดทำแผนการโครงการที่ต้องใช้ข้อมูลซับซ้อน การ ดำเนินการที่ไม่คุ้มค่าต่อเวลาที่ต้องดำเนินการยื่นขอรับการส่งเสริมและไม่เอื้อให้สามารถปฏิบัติได้จริง

4.2 กรณีการยื่นขอรับสิทธิประโยชน์ในเรื่องการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต

4.2.1 การลงทุนติดตั้ง Robot เพื่อบรรจุสินค้าลงหีบห่อในโรงงาน

ข้อมูลจากกองยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พบว่ายอดเงินลงทุน เพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมีมูลค่าถึง 30,573.55 ล้านบาท จากจำนวน โครงการ 279 โครงการ หรือคิดเป็นสัดส่วนเงินลงทุนมากถึงร้อยละ 49 ของเงินลงทุนทั้งหมดของ

⁶⁸ กรมควบคุมมลพิษ, “ระบบบำบัดน้ำเสีย,” 14 สิงหาคม 2561.

⁶⁹ เตือนใจ ศรีละม้าย. “อุปสรรคในกฎหมายการลงทุนของไทยในการขอรับการส่งเสริมสำหรับวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีประทุม, 2553)

มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต จากข้อมูลปี 2558-2562⁷⁰ ดังนั้น เงินลงทุนเฉลี่ยแต่ละโครงการจะอยู่ที่ประมาณ 100 ล้านบาท และเมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนโครงการ Solar Rooftop ที่มีเงินลงทุนเฉลี่ยแต่ละโครงการที่ประมาณ 67 ล้านบาทแล้วจะเห็นว่าการลงทุนในเรื่องการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรจะมีจำนวนโครงการที่ยื่นขอรับการส่งเสริมน้อยกว่า แต่มีสัดส่วนเงินลงทุนในแต่ละโครงการสูงกว่า

การลงทุนติดตั้ง Robot เพื่อบรรจุสินค้าลงหีบห่อ ในโรงงาน 1 โครงการ ราคา 1,000,000 บาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนั้น ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้นคือ 500,000 บาท

จากการลงทุนข้างต้น ขั้นตอนการดำเนินการเพื่อจัดทำเป็นแผนการโครงการ สามารถแยกได้เป็น 4 ขั้นตอนย่อย มีดังนี้ (1) ผู้ยื่นขอ (2) ผู้ขายสินค้า (3) ผู้ยื่นขอ และ (4) คณะกรรมการส่งเสริม ฯ

(1) ผู้ยื่นขอ จะต้องดำเนินการเก็บข้อมูลหลัก 2 ประการ คือ 1) ต้นทุนการผลิตของสายการผลิตก่อนที่จะมีการติดตั้ง Robot และ คำนวณหา Yield การผลิตเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการชี้วัดเพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลหลังการติดตั้ง Robot ในปีประเมิน และ 2) จะต้องหาตัวชี้โครงการ เพื่อวัดหาประสิทธิภาพการผลิตเชิงมูลค่า หรือตัวชี้วัดหาประสิทธิภาพการผลิตโดยรวมของเครื่องจักรตามความเหมาะสม

กล่าวคือ การเก็บข้อมูลประการแรก คือ ผู้ยื่นขอโครงการจะต้องหาข้อมูลต้นทุนการผลิตสินค้า และ Yield ซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตตั้งแต่ต้นทางการผลิตลำดับแรกสุด จนมาถึงส่งออกเป็นสินค้าเพื่อให้ได้ต้นทุนการผลิตในภาพรวม และนำมาเปรียบเทียบกับผลของการปรับปรุงประสิทธิภาพทั้งสายการผลิต ประการที่สอง เป็นการหาตัวชี้วัดการปรับปรุงประสิทธิภาพของโครงการ Robot บรรจุสินค้าลงหีบห่อ คือ ผู้ยื่นขออาจเลือกใช้ตัวชี้วัดผลผลิตภาพแรงงานเชิงมูลค่าเพิ่ม (Amount of Processing per Employee) เป็นการวัดผลผลิตภาพแรงงานเชิงมูลค่าเพิ่ม (Value-added Productivity) ซึ่งจะแสดงถึงประสิทธิภาพของแรงงานหนึ่งหน่วยในการทำให้เกิดผลประโยชน์ที่เกิดจากกระบวนการผลิตหรือบริการหลังหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องออกแล้ว โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{Amount of Processing per employee} = \frac{\text{รายรับจากการขายสินค้าที่ผลิตหรือบริการ} - \text{ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง}}{\text{จำนวนแรงงานทั้งหมด}}$$

⁷⁰ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “การขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ปี 2558-2565,” กุมภาพันธ์ 2562.

จากสูตรคำนวณข้างต้น ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องของตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตหรือบริการเชิงมูลค่านี้ หมายถึง ค่าวัตถุดิบ ค่าชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิต ค่าจ้างเหมาที่จ้างหน่วยงานภายนอกผลิต หรือค่าต้นทุนการบริการ เช่น ค่าบุคลากร เป็นต้น โดยตัวชี้วัดที่ได้ จะใช้เป็นข้อมูลก่อนการปรับปรุงสำหรับปีฐาน เพื่อใช้เปรียบเทียบกับหลังการติดตั้ง Robot ในปีประเมิน นอกจากนี้ การได้มาของตัวเลขต่าง ๆ ผู้ยื่นขอต้องมีเอกสารประกอบชัดเจน เพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงประกอบการคำนวณ

(2) ผู้ขาย จะต้องออกแบบขั้นตอนการทำงานของตัว Robot โดยเริ่มจากการประชุมร่วมกันกับลูกค้าที่ยื่นขอรับการส่งเสริม เพื่อกำหนดขอบเขตของโครงการและระดับความยากง่าย จัดการออกแบบขั้นตอนของระบบรวม ทำเป็นแผนงานรายงานลูกค้า⁷¹

กล่าวคือ ก่อนการติดตั้ง ผู้ขายระบบ Robot ต้องเข้าไปตรวจสอบเรียนรู้วิธีการขั้นตอนการทำงานการบรรจุสินค้าลงหีบห่อของบริษัทผู้ยื่นขอรับการส่งเสริม เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมในการเลือกใช้ระบบและพัฒนาออกแบบระบบให้เข้ากับวิธีการทำงานของผู้ยื่นขอ นอกจากนี้ ต้องให้ข้อมูลประสิทธิภาพเชิงเทคนิคแก่ผู้ยื่นขอเพื่อนำมาเป็นข้อมูลอ้างอิงในการหาตัวชี้วัด ประเมินควมมีประสิทธิภาพของโครงการ เช่น การหยิบจับชิ้นงานใส่หีบห่อ ใน 1 ชั่วโมง ได้กี่กล่อง เป็นต้น เพื่อนำจำนวนนาที่ดำเนินการของ Robot มาเปรียบเทียบกับดำเนินการกับแรงงานคน โดยขั้นตอนเตรียมงานแต่ละโครงการเฉลี่ยที่ประมาณ 6 เดือน⁷²

(3) ผู้ยื่นขอ จัดทำเป็นรายงานแผนการโครงการ เพื่อแนบส่งกับแบบฟอร์มการยื่นขอที่กำหนด โดยรายงานแผนการโครงการจะต้องแสดงรายละเอียดแผนการดำเนินงาน จัดทำเป็นเอกสารแยก

กล่าวคือ ผู้ยื่นขอจัดทำเอกสารรายงานแผนการโครงการ จะต้องประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน รายละเอียดการปรับปรุงสายการผลิตที่มีอยู่เดิม รวมถึงข้อมูลตัวเลขชี้วัดพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบชัดเจนกำหนด 1 ปีก่อนการติดตั้ง จัดทำแผนการปรับปรุงโครงการ Robot ที่จะติดตั้ง พร้อมทั้งจัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตตามดัชนีตัวชี้วัดที่กำหนด 1 ปีหลังการติดตั้ง Robot เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของแรงงานหนึ่งหน่วยในการทำให้เกิดผลประโยชน์ที่เกิดจากกระบวนการผลิตหลังหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องออกแล้ว

⁷¹ บริษัท ประทานกิจเจริญ (2529) จำกัด. ขั้นตอนการออกแบบงานอัตโนมัติขั้น [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: บริษัท ประทานกิจเจริญ (2529) จำกัด. แหล่งที่มา: <https://www.patankit.com/products/product-overview-robot-automation> [5 เมษายน 2563]

⁷² เรื่องเดียวกัน.

(4) คณะกรรมการส่งเสริม ฯ ผู้รับเรื่องการยื่นขอจะพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ และแนะนำการจัดทำแผนการโครงการ

ผู้ยื่นขอยื่นเรื่องขอรับการส่งเสริมโดยได้รับคำแนะนำการจัดทำแผนการโครงการจากผู้นำนโยบายโครงการตามกองกิจการของผู้ยื่นขอ ตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนดของกรมส่งเสริม ตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนและที่มาของข้อมูลต่างๆ ตามที่ผู้ยื่นขอจัดทำมา

อย่างไรก็ดี ข้อเท็จจริงจากบทสัมภาษณ์นายเศกสรรค์ เรืองโวหาร รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน การยื่นขอรับการส่งเสริมในเรื่องการปรับปรุงเครื่องจักรเป็นอัตโนมัติเพื่อใช้แทนแรงงานคนนั้น จะต้องเป็นการปรับเปลี่ยนที่เป็นอัตโนมัติทั้งหมด⁷³ กล่าวคือ ในขั้นตอนโครงการที่ยื่นขอจะต้องไม่มีการใช้แรงงานคนเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น กรณีการนำ Robot มาใช้ในสายการผลิตในขั้นตอนการบรรจุหีบห่อ นั้น จะต้องเป็นการใช้ Robot ทั้งหมด ตั้งแต่การรับสินค้า ส่งสินค้าจัดลงกล่อง ปิดกล่องสินค้า ส่งกล่องสินค้าต่อไปในส่วนถัดไป ไม่สามารถใช้แรงงานคนมาช่วยหยิบส่ง หรือ รับของจาก Robot โดยผู้รับเรื่องการยื่นขอ จะตรวจสอบถึงการเป็นอัตโนมัติของโครงการที่ยื่นขอ เพื่อให้พิจารณาให้ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองเป็นขั้นตอนถัดไป

ดังนั้น ตัวอย่างการลงทุน Robot ข้างต้น เพียง 1 ตัว ราคาประมาณ 1,000,000 บาท ไม่สามารถขอรับการส่งเสริมได้ เนื่องจาก Robot เพียง 1 ตัว สามารถหยิบจับสินค้าลงกล่องเท่านั้น ไม่สามารถนำกล่องสินค้าเข้าหรือออกเองได้ แต่ยังต้องใช้แรงงานคนในการช่วยหยิบเข้าหรือหยิบออกจากแท่นที่ Robot หยิบใส่สินค้าลงกล่อง

นอกจากนี้ ข้อมูลจากกองยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนปี 2558-2562 พบว่ามีเงินลงทุนในเรื่องการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเฉลี่ยแต่ละโครงการจะอยู่ที่ประมาณ 100 ล้านบาท⁷⁴ สะท้อนให้เห็นว่า โครงการระบบอัตโนมัติที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน จะต้องเป็น full automation เท่านั้น โดยเงินลงทุนที่สูงนี้ สามารถลงทุนสำหรับทั้งหน่วยขั้นตอนการผลิต หรือ ทั้งสายการผลิต เช่น การลงทุน Full Automatic Warehouse จะต้องใช้เงินลงทุนประมาณ 100 ล้านบาท เพื่อปรับเปลี่ยน warehouse ปกติทั้ง warehouse ที่ต้องใช้แรงงานคนเข้าไปจัดเก็บหรือหยิบสินค้า เป็น Full Automatic Warehouse ที่คนไม่ต้องเข้าไปในส่วนของ warehouse เนื่องจาก

⁷³ สัมภาษณ์ เศกสรรค์ เรืองโวหาร, รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 7 กุมภาพันธ์ 2563.

⁷⁴ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “การขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ปี 2558-2565,” กุมภาพันธ์ 2562.

ติดตั้งอุปกรณ์จัดเก็บสินค้าทั้งหมด ใช้ ระบบ barcode ในการควบคุมและสั่งการให้ระบบจัดเก็บอัตโนมัติ เป็นต้น ซึ่งเงินลงทุนโครงการขนาด 100 ล้านบาทนี้ แสดงให้เห็นถึงเป็นการลงทุนโครงการของวิสาหกิจขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมเรื่องบุคลากร เงินทุน และการดำเนินการจัดทำโครงการเท่านั้น

ข้อเท็จจริงจากการศึกษาพบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังคงประสบกับปัญหาและตกในข้อจำกัดในการประกอบกิจการในหลายประการด้วยกัน นอกจากเรื่องข้อจำกัดด้านการผลิตและเทคโนโลยี บุคลากรในการดำเนินกิจการที่มีอยู่⁷⁵ ต้องประสบต่อความยุ่งยากและซับซ้อนเพื่อที่จะพัฒนาปรับเปลี่ยนการผลิตเข้าสู่ระบบอัตโนมัติที่มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายระยะเวลาในการดำเนินการที่สูง ยังต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนดการยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ ซึ่งจะเห็นว่าเป็นหลักเกณฑ์การยื่นขอรับการส่งเสริมนี้กำหนดต้องมีแสดงข้อมูลการผลิตที่ยุ่งยาก ไม่คุ้มค่าต่อเวลาการดำเนินการ ซึ่งไม่เอื้อต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

⁷⁵ เตือนใจ ศรีละมัย. “อุปสรรคในกฎหมายการลงทุนของไทยในการขอบัตรส่งเสริมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2553)

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การใช้มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต นั้นมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนการวิจัยพัฒนา และการออกแบบทางวิศวกรรมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย โดยมีตัวเลขเงินลงทุนในการขอรับการส่งเสริมการลงทุนในปี 2558-2562 รวมสูงถึง 62,395 ล้านบาท⁷⁶ แต่อย่างไรก็ดี การขอรับการลงทุนกลับมีเพียงโครงการที่จำกัดในโครงการการติดตั้ง Solar Rooftop และการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรให้เป็นระบบอัตโนมัติ โดยมีเงินลงทุนต่อโครงการที่ 67 ล้านบาท และ 100 ล้านบาท ตามลำดับ

รายงานการศึกษานโยบายการส่งเสริมการลงทุน ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาขีดความสามารถด้านการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย นอกเหนือจากเหตุผลสำหรับผู้ที่ไม่ได้ขอการส่งเสริม ได้แก่ กฎระเบียบยุ่งยาก และสิทธิประโยชน์ไม่อำนวยความสะดวกด้านงานของบริษัทล้านบาทแล้ว⁷⁷ กรณีมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเรื่องหลักเกณฑ์การยื่นขอรับการส่งเสริมต้องใช้ข้อมูลสนับสนุนที่ซับซ้อน ที่ไม่เอื้อต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถปฏิบัติได้จริงตามกรณีปัญหาตัวอย่างที่กล่าวเบื้องต้น

อย่างไรก็ดี จากการศึกษาพบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังคงประสบกับปัญหาและตกในข้อจำกัดในการประกอบกิจการในหลายประการด้วยกัน ได้แก่ ปัญหาด้านการแข่งขันและการตลาด ปัญหาด้านการเงินและการขาดแคลนเงินทุน ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ปัญหาด้านบุคลากรและแรงงาน ปัญหาด้านการผลิตและเทคโนโลยีในการดำเนินกิจการ ปัญหาการเข้าถึงบริการและการส่งเสริมของรัฐ ปัญหาข้อจำกัดด้านบริการส่งเสริมพัฒนาขององค์กรภาครัฐและเอกชน ปัญหาเกี่ยวกับกฎระเบียบและนโยบายของรัฐ และปัญหาข้อจำกัดในการรับรู้ข่าวสารข้อมูล ซึ่งเป็น

⁷⁶ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, “การขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ปี 2558-2565,” กุมภาพันธ์ 2562.

⁷⁷ อัจฉรา จันทร์ฉาย, จิตนา บุญบังการ, ไพลิน ผ่องใส, พรรณนิภา รอดวรรณะ และวิลาสินี ไชยะสระแก้ว, การศึกษานโยบายการส่งเสริมการลงทุน ผลกระทบต่อการพัฒนาขีดความสามารถด้านการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย รายงานผลการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กันยายน 2544.

ผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้⁷⁸ นั้น การออกมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่สามารถช่วยส่งเสริมและสามารถเห็นผลเป็นรูปธรรม จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ในการพิจารณาและออกมาตรการ เพื่อให้ตอบสนองต่อนโยบายการส่งเสริมการลงทุน และแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีอำนาจ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2560 มาตรา 17 ที่ผู้ยื่นขอรับการส่งเสริมต้องปฏิบัติตามขั้นตอน หลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กรมส่งเสริมกำหนด ซึ่งถือว่าเป็น มาตรการทางกฎหมายได้แต่วิธีการที่ รัฐอาศัยอำนาจนิติบัญญัติออกกฎหมายให้สิทธิพิเศษ ให้หลักประกัน การคุ้มครอง ตลอดจนการผ่อนผันและยกเว้นหลักกฎหมายอื่นๆ วิธีการเหล่านี้ รวมเรียกว่า การให้สิ่งจูงใจทางกฎหมาย (Legal Incentives) หรือตามกฎหมายไทยเรียกว่า สิทธิและประโยชน์⁷⁹

ดังนั้น หลักการเกี่ยวกับกฎหมายส่งเสริมการลงทุนที่มีแนวคิดพื้นฐานมาจากความต้องการลดอุปสรรคทางกฎหมายและมีใช้ทางกฎหมายเพื่อเร่งรัดส่งเสริมให้เกิดการลงทุนซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงผันแปรตามยุคสมัย ตามความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละประเทศ⁸⁰ จึงควรนำมาพิจารณาควบคู่กับการออกมาตรการส่งเสริม เพื่อให้เกิดการลงทุนและสนับสนุนกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยได้อย่างจริงจังและใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะหลักคือ ควรกำหนดหลักเกณฑ์การยื่นขอรับการส่งเสริมมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพแยกเฉพาะสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยปรับให้มีข้อลดหย่อนในการจัดทำตัวชี้วัด ข้อยกเว้นในการจัดทำข้อมูลสนับสนุนเชิงเทคนิค และยกเว้นหลักเกณฑ์การพิจารณา

⁷⁸ เตือนใจ ศรีละมัย. “อุปสรรคในกฎหมายการลงทุนของไทยในการขอบัตรส่งเสริมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีประทุม, 2553)

⁷⁹ เตือนใจ ศรีละมัย. “อุปสรรคในกฎหมายการลงทุนของไทยในการขอบัตรส่งเสริมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีประทุม, 2553)

⁸⁰ เสนาะ มณีพุกษ์. “อุปสรรคทางกฎหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ประเภทห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีประทุม, 2555)

บางเกณฑ์เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถยื่นขอรับการส่งเสริมได้จริง ตามรายละเอียด ดังนี้

1. ปรับให้มีข้อลดหย่อนในการจัดทำตัวชี้วัด เนื่องจากเป็นมาตรการพิเศษที่ต้องการสนับสนุนให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพ และเพื่อให้เกิดการลงทุนอันเป็นหัวใจหลักในการสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้นนั้น การจัดทำตัวชี้วัดอาจให้ดำเนินการโดยใช้ฐานข้อมูลอ้างอิงมาตรฐานของเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ติดตั้งใหม่ที่ได้รับการประกันมาตรฐานจากหน่วยงานรัฐหรือเป็นมาตรฐานสากลกำหนด โดยไม่ต้องดำเนินการตรวจวัดหาค่าความมีประสิทธิภาพของเครื่องจักรหรืออุปกรณ์เดิม จากตัวอย่างการติดตั้งลงทุนเปลี่ยนหม้อน้ำสำหรับผลิตไอน้ำซึ่งใช้อบเส้นใยในสายการผลิตตามกรณีตัวอย่างที่กล่าวเบื้องต้นมูลค่า 500,000 บาท ให้สามารถให้ข้อมูลอ้างอิงมาตรฐานของอุปกรณ์แทนการหาตัวชี้วัดที่กำหนดให้หาค่าพลังงานที่มีความยุ่งยาก และไม่คุ้มค่าต่อการดำเนินการได้

2. ข้อยกเว้นในการจัดทำข้อมูลสนับสนุนเชิงเทคนิค เนื่องจากปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีกล่าวเบื้องต้น จึงทำให้ไม่มีความพร้อมในการดำเนินการตามข้อกำหนด จึงมีความจำเป็นที่คณะกรรมการการส่งเสริมควรออกเป็นหลักเกณฑ์ในการยกเว้น โดยกำหนดให้ผู้ยื่นขอดำเนินการแสดงเป็นแผนการโครงการ แต่ไม่ต้องจัดทำข้อมูลสนับสนุนเชิงเทคนิคที่ซับซ้อน จากตัวอย่างข้างต้นในเรื่องการลงทุนติดตั้ง Robot 1 ตัว เพื่อบรรจุสินค้าลงหีบห่อ ราคา 1,000,000 บาท ก็ให้แสดงเป็นรายละเอียดการติดตั้ง หลักฐานในการจะซื้อ โดยไม่ต้องจัดทำข้อมูลเทคนิคที่ซับซ้อน

3. การยกเว้นหลักเกณฑ์การพิจารณาในเรื่องการลงทุนเครื่องจักรที่เป็นระบบอัตโนมัติ ให้มีการยกเว้นให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถลงทุนเพียงบางส่วนที่เป็นอัตโนมัติได้ โดยไม่ต้องปรับเปลี่ยนทั้งสายการผลิตให้เป็นอัตโนมัติทั้งสาย เพื่อช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถตัดสินใจลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพได้อย่างเป็นรูปธรรม ช่วยให้ผู้ไม่ต้องลดแรงงานคนจนเกินไป และยังสามารถมีการพัฒนาปรับปรุงการผลิตบางส่วนได้อย่างค่อยเป็นค่อยไปได้

จากข้อเสนอแนะข้างต้น ไม่ว่าจะนโยบายการส่งเสริมการลงทุนจะมีหลักเกณฑ์เป็นอย่างไร สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นการพัฒนาในส่วนองวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย รัฐจึงควรพิจารณาในการออกหลักเกณฑ์ที่ช่วยให้สามารถปฏิบัติได้จริงในการยื่นขอรับการส่งเสริม เพื่อให้เกิดการลงทุน และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

บรรณานุกรม

กฎหมาย :

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2560” (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 17.

สำนักงานส่งเสริมการลงทุน. พ.ร.บ.ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2560[ออนไลน์].

กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการลงทุน, 2560. แหล่งที่มา:

<https://www.boi.go.th/upload/content/BOI-PRB1->

20170314_5a8102c467824.pdf [5 เมษายน 2562]

สำนักงานส่งเสริมการลงทุน. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 เรื่องมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการลงทุน. 2560. แหล่งที่มา:

https://www.boi.go.th/upload/content/9_2560_10104.pdf [5 เมษายน 2562]

สำนักงานส่งเสริมการลงทุน. คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต[ออนไลน์].

กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการลงทุน. 2560. แหล่งที่มา:

https://www.boi.go.th/upload/content/c8_2561_5bb7426f6bcda.pdf [5

เมษายน 2562]

สำนักงานส่งเสริมการลงทุน. คำชี้แจงสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือการลด

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการลงทุน. 2560.

แหล่งที่มา: https://www.boi.go.th/upload/content/c2_2561_88587.pdf [5

เมษายน 2562]

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.). กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2562 [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.), 2560. แหล่งที่มา:

<https://www.sme.go.th/th/download.php?modulekey=27> [5 เมษายน 2562]

วิทยานิพนธ์ :

เตือนใจ ศรีละม้าย. อุปสรรคในกฎหมายการลงทุนของไทยในการขอบัตรส่งเสริมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีพระทุม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีพระทุม, 2553

เสนาะ มณีพุกษ์. “อุปสรรคทางกฎหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ประเภทห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520.” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีพระทุม, 2555)

สัมภาษณ์ :

เศกสรรค์ เรื่องไวยาหาร. รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2562.

อื่นๆ :

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. การให้บริการข้อมูล/คำปรึกษาด้านการค้าระหว่างประเทศ [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2563. แหล่งที่มา:

https://www.ditp.go.th/ditp_web61/# [17 พฤษภาคม 2563]

กรมควบคุมมลพิษ. ระบบบำบัดน้ำเสีย[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมมลพิษ. 2561. แหล่งที่มา:

http://www.pcd.go.th/info_serv/water_wt.html [5 เมษายน 2562]

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. เครื่องหมายการค้า [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : กรมทรัพย์สินทางปัญญา.

2563. แหล่งที่มา: <http://www.ipthailand.go.th/th/trademark-001.html> [17 พฤษภาคม 2563]

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. จดทะเบียนธุรกิจ [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2563.

แหล่งที่มา: https://www.dbd.go.th/more_news.php?cid=36 [17 พฤษภาคม 2563]

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. ศูนย์ให้บริการ SME. [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2563. แหล่งที่มา: <https://www.dip.go.th/th/category/2019-03-24-11-29-11/2019-03-22-10-34-15> [17 พฤษภาคม 2563]
- กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร (กมพ.) กรมศุลกากร. มาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : กรมศุลกากร, 2563. แหล่งที่มา: http://www.customs.go.th/list_strc_download.php?order_by=co_last_update_ [17 พฤษภาคม 2563]
- การต้มน้ำด้วยไฟฟ้า. วารสารประสิทธิภาพพลังงาน 16 ฉบับที่ 17 (2562): 62-65
- ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ สศช. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.), 2560. แหล่งที่มา: <https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/page/99049.pdf> [17 พฤษภาคม 2563]
- ฐานเศรษฐกิจ ออนไลน์. กรมเห็นชอบแก่นิยาม “เอสเอ็มอี” ยึดเกณฑ์รายได้แทนมูลค่าสินทรัพย์ [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: ฐานเศรษฐกิจ ออนไลน์, 2561. แหล่งที่มา: https://www.thansettakij.com/content/normal_news/415496
- ดร.อนุสร หงส์ขุดทด. สรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: ดร.อนุสร หงส์ขุดทด, 2561. แหล่งที่มา: <http://krukob.com/web/law1-2/> [5 เมษายน 2562]
- โพสต์ทูเดย์ ออนไลน์. นิยามใหม่ SME [ออนไลน์] กรุงเทพฯ: โพสต์ทูเดย์ ออนไลน์, 2561. แหล่งที่มา: <https://www.posttoday.com/economy/sme/569361>
- บริษัท โซล่าฮับ จำกัด. ประมาณการติดตั้ง โซล่าเซลล์ ออกรีด บนหลังคา [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: บริษัท โซล่าฮับ จำกัด. แหล่งที่มา: <https://www.mreport.co.th/experts/business-and-management/014-Energy-Saving-Solar> [5 เมษายน 2562]
- บริษัท ประทานกิจเจริญ (2529) จำกัด. ขั้นตอนการออกแบบงานอัตโนมัติ [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: บริษัท ประทานกิจเจริญ (2529) จำกัด. แหล่งที่มา: <https://www.patankit.com/products/product-overview-robot-automation> [5 เมษายน 2562]

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. เอสเอ็มอี มอนิเตอร์ [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ :

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.แหล่งที่มา:

<https://www.ismed.or.th/smecenter.php> [17 พฤษภาคม 2563]

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน). นวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจ. [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ :

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) 2563. แหล่งที่มา:

<https://www.nia.or.th/public/econ.nia.or.th> [17 พฤษภาคม 2563]

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. งานเพื่ออุตสาหกรรม. [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ :

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2563. แหล่งที่มา:

<https://www.nstda.or.th/th/industrial-research> [17 พฤษภาคม 2563]

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.). การขอใบอนุญาตต่าง ๆ [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ :

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.). 2563.แหล่งที่มา:

<https://www.tisi.go.th/contents/details/1322> [17 พฤษภาคม 2563]

สำนักงานส่งเสริมการลงทุน. คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2562[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรม

ส่งเสริมการลงทุน, 2560. แหล่งที่มา:

<https://www.boi.go.th/index.php?page=guides&language=th> [5 เมษายน 2562]

สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. การขอรับการส่งเสริมการลงทุนตาม

มาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ปี 2558-2562. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริม

การลงทุน. 2562. (อัดสำเนา)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.). แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ

ขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2560-2564) [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.), 2560. แหล่งที่มา:

<https://www.sme.go.th/th/download.php?modulekey=12> [5 เมษายน 2562]

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.). รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลาง

และขนาดย่อม ปี 2562 [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และ

ขนาดย่อม(สสว.), 2560. แหล่งที่มา:

https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-

20190909095851.pdf [5 เมษายน 2562]

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.). ศูนย์ให้บริการ SME ครบวงจร.

[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.).

แหล่งที่มา: <https://oss.sme.go.th/oss/> [17 พฤษภาคม 2563]

เสาวนีย์ แก้วจุลกาญจน์, เพราะเหตุใดจึงต้องมีการส่งเสริมการลงทุน. [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: เสาวนีย์

แก้วจุลกาญจน์, อ้างถึงใน ประสิทธิ์ ประวรรณะ. ปัญหาทางกฎหมายและอุปสรรคในการ

ขอรับการส่งเสริมการลงทุนโดยตรงภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2544. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชากฎหมาย

ธุรกิจ คณะนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีพระทุม, 2553

หอการค้าไทย. การแสดงผลสินค้าและจับคู่ธุรกิจ [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ : หอการค้าไทย. 2563.

แหล่งที่มา: <https://www.thaichamber.org/service/content/แสดงผลสินค้าและจับคู่ธุรกิจ>

[17 พฤษภาคม 2563]

อัจฉรา จันทร์ฉาย, จิตนา บุญงการ, ไพธิน ผ่องใส, พรรณนิภา รอดวรรณะ และวิลาสินี ไชยะ

สระแก้ว, การศึกษานโยบายการส่งเสริมการลงทุน ผลกระทบต่อการพัฒนาขีด

ความสามารถด้านการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย รายงานผลการวิจัย จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, กันยายน 2544.

Beck, T., & Demircug-Kung, A. "Small and Medium-size enterprises: Access to finance

as a growth constraint (2006): 11, อ้างถึงใน อ้างถึงใน สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊ง

ภากรณ์. นโยบายส่งเสริม SMEs: เราไปถึงสิ่งที่คาดหวังหรือยัง[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ:

สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ 2562. แหล่งที่มา:

<https://www.pier.or.th/?abridged> [5 เมษายน 2562]

BusinessLinX GlobalLinker. ขั้นตอนการขอ อย. สำคัญสำหรับ SMEs [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ :

BusinessLinX GlobalLinker. 2561. แหล่งที่มา

<https://businesslinx.globallinker.com/bizforum/article/ขั้นตอนการขอ-อย.-สิ่ง>

[สำคัญสำหรับ-smes/17574](https://businesslinx.globallinker.com/bizforum/article/ขั้นตอนการขอ-อย.-สิ่ง)[17 พฤษภาคม 2563]

M Report. อย่าเพิ่งตัดสินใจ ถ้ายังไม่ได้ฟังประสบการณ์ตรงจากผู้ใช้จริง เผยทุกรายละเอียด เพื่อ

วางแผนก่อนการติดตั้ง Solar Cell [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: M Report, 3 กรกฎาคม

2562. แหล่งที่มา: <https://www.mreport.co.th/experts/business-and->

[management/014-Energy-Saving-Solar](https://www.mreport.co.th/experts/business-and-) [5 เมษายน 2562]

ภาคผนวก

**บทสัมภาษณ์ นายเศกสรรค์ เรืองโวหาร รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการลงทุน วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2563**

**1. อะไรคือหลักการและเหตุผลในการให้การส่งเสริมการลงทุนที่ 9/2560 นี้คะ เรื่องมาตรการ
ส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตนั้นคะ**

ท่านรองฯ เศกสรรค์ :

คือในส่วนของ BOI คือการส่งเสริมการลงทุน ส่งเสริมการลงทุนก็มีหลากหลายคือ
วัตถุประสงค์มีหลากหลาย ซึ่งเมื่อพูดถึงในภาพรวมแล้วเนี่ย จริง ๆ เวลาเรามุ่งเน้นก็คือเป็นการลงทุน
เป็นตัวที่เกี่ยวกับเรื่องของเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นก็คือ เราก็ส่งเสริมไป เป้าหมายมันมีหลายอย่างเลย
คือถ้าคือถ้าเราดูจากลักษณะที่เรียกว่ามาตรการที่ BOI ประการแรก เป็นการส่งเสริมการลงทุนที่
มุ่งเน้นไปที่ผลิตภัณฑ์ หรือที่เรียกว่า โปรดักส์เบส หรือ อุตสาหกรรมเบส เช่นอุตสาหกรรมนั้นเป็น
อุตสาหกรรมฐานความรู้ อุตสาหกรรมนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ในเรื่องไฮเทคโนโลยี กรณีนี้ก็จะได้สิทธิ์
สิทธิ์สูง อีกประการจะเรียกว่าเป็นเทคโนโลยีเบส ก็คือมีการลงทุนที่เกี่ยวข้องเรื่องการพัฒนา
เทคโนโลยี boi ก็จะทำให้สิทธิ์สูงกว่าอย่างอื่น ยกตัวอย่างเช่นว่า ถ้าใครเข้าข่ายเรื่องเทคโนโลยีเบสเนี่ย
ยกเว้นภาษีเงินได้ที่ 10 ปี แต่ถ้าเป็น โปรดักส์เบส การยกเว้นภาษีก็สูงสุดได้ไม่เกิน 8 ปี นอกจากนี้
BOI จะพิจารณาในเรื่องของ เมอริทเบส อีกที ซึ่งปกติแล้ว BOI ก็จะทำให้สิทธิ์เพิ่ม กรณีถ้าโครงการทำ
ประโยชน์ มีคุณค่าในโครงการมากขึ้น เช่น มีการทำ R&D มีการทำเรื่องของเอไอ แอดวานซ์เทคโนโลยี
เทรนนิ่งอะไรต่างๆ ก็จะได้สิทธิ์เพิ่มจากพื้นฐาน อันนั้นเราเรียกว่า เมอริทเบส

คำถามย่อย: ในส่วนของการลงทุนมาตรการ 9/2560 เรื่องของมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุง
ประสิทธิภาพการผลิต มาตรการนี้ก็ถือว่าเป็นมาตรการเสริมอีกหนึ่งมาตรการ

ท่านรองฯ เศกสรรค์ :

ใช่ครับ คือที่กล่าวไปก่อนหน้านี้คือเป็นส่วนของการผลิตเบจเสร็จ ยังมีในส่วนที่เป็นแอเรียเบส
ด้วย คือ กรณีกิจการไปลงทุนมีพื้นที่เป้าหมาย เช่นถ้าเราไต่ยื่น eec ใน 3 จังหวัดภาคตะวันออก หรือ
ไปลงทุนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือไปลงทุนในเมืองต้นแบบในภาคใต้ หรือว่าลงทุนในจังหวัด
ยากจน 20 จังหวัดที่รายได้ต่อหัวต่ำ ก็จะได้สิทธิ์เพิ่มอีก และอีกมาตรการคือ อเจนต้าเบส คือจะเป็น
มาตรการที่ออกมาในแต่ละช่วงอเจนต้า ตัวอย่างซึ่งก็คือมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพนี้

มาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพหนึ่ง ซึ่งอเจนต้าจะมีหลายอย่าง เช่น อเจนต้าในเรื่องที่จะ
ส่งเสริม SME อเจนต้าในการที่จะมาส่งเสริมในลักษณะของการปรับปรุงประสิทธิภาพ ซึ่งปรับปรุง

ประสิทธิภาพ จะแตกต่างจากมาตรการอื่นๆ คือ ส่วนใหญ่มาขอ BOI จะต้องเป็นกิจการใหม่ ยังไม่เคยลงทุนในบ้านเรามาก่อน จริงๆเขาอาจจะลงทุน แต่ว่าอาจจะจะเป็น Non-BOI ที่อาจจะเคยได้ยินว่า โครงการนี้เป็น Non-BOI คือไม่สามารถสนับสนุนในการลงทุนได้ ก็คือกรณีถ้าจะมาขอ BOI ใหม่ ก็จะต้องลงทุนใหม่

กรณีไลน์ผลิตใหม่ เพิ่มกำลังการผลิตใหม่ก็จะสามารถขอ BOI ได้ ในส่วนของมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ จะเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพ ที่มีการดำเนินการโครงการ BOI เดิมทำอยู่แล้ว หรือทำอยู่ผลิตอยู่ ที่ได้รับ BOI หรืออาจจะไม่ได้รับการส่งเสริมเนื่องจากไม่ได้ขอแต่เป็นกิจการที่อยู่ในประเภทที่ BOI ให้การส่งเสริมได้ ก็จะสามารถขอสิทธิประโยชน์จากมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพนี้ได้ หรือกิจการที่เคยได้ boi ไปแล้ว สิทธิภาษีเงินได้หมดก็สามารถยื่นขอเพิ่มได้ โดยจะต้องมีการปรับปรุงประสิทธิภาพให้ดีขึ้น

จริงๆแล้วเป้าหมายที่ BOI ต้องการให้ คือเราต้องการให้ปรับปรุงประสิทธิภาพ ปรับปรุงประสิทธิภาพก็คือว่า ยกตัวอย่าง มันจะมีอยู่ทั้งหมดอยู่ 4 มาตรการ ในส่วนตัวนี้ คือ การประหยัดพลังงาน ใช้พลังงานทดแทน หรือว่า ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อันนี้เป็นกลุ่มหนึ่ง (คะ) ตัวนี้จะเห็นได้ว่า กิจการที่ใช้ถ้าเกิดว่าเขาใช้พลังงานแบบ มันไม่ได้ประหยัดพลังงาน มันก็ไม่ดีต่อทั้งประเทศ ทั้งตัวเขา หรือเรื่องพลังงานทดแทนก็เหมือนกัน ดังนั้นก็ต้องการให้กิจการได้ใช้พลังงานทดแทน ช่วยในเรื่องลดมลภาวะต่างๆ

อีกกลุ่มหนึ่งก็คือการปรับเปลี่ยนโดยเช่น ใช้มอเตอร์เมชั่น เข้ามาใช้มากขึ้น (ใช้หุ่นยนต์อะไรอย่างนี้) จริงๆใช้มอเตอร์เมชั่นเจตนารมณ์ไม่ได้ว่าต้องการให้เขาลดคนนะ จริงๆถ้าเกิดแบบเจตนาว่าลดคนก็ไม่ใช้ละ แต่ว่าผลของมันหนะ มันมีผลต่อการที่จะลดคน แต่เจตนาเราต้องการให้เขา ให้เขาเพิ่มโปรดักส์แอกทิวิตี้ (เพิ่มผลผลิต ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตนี้)

2. เนื่องจากว่ามาตรการส่งเสริมการลงทุน 9/2560 เพื่อให้ปรับปรุงประสิทธิภาพโดยให้สิทธิทางภาษีเพิ่มเติมก็คืออย่างเช่นลงทุนเพื่อประหยัดพลังงาน พลังงานทดแทน หรือลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักร อะไรคือปัจจัยหรือข้อมูลหลัก หรือตัวชี้วัดที่จะใช้ในการตัดสินใจพิจารณาเพื่อจะได้สิทธิประโยชน์

ท่านรองฯ เศรษฐสรรค์ :

จริง ๆ แล้วส่วนใหญ่ผู้ประกอบการที่ยื่นขอมาตรการนี้ จะมีการยื่นขอโครงการอยู่ไม่กี่โครงการที่มาขอมากจริง ๆ ก็คือเรื่องการใช้พลังงานทดแทนในเรื่องของโซล่าที่มาเป็นอันดับหนึ่ง การใช้พลังงานทดแทนจะเยอะกับปรับปรุงประสิทธิภาพโดยใช้มอเตอร์เมชั่นที่มากเป็นอันดับที่ 2 ส่วน

มาตรการอื่นจะน้อยมากเลย ในส่วนของตัวเลขต้องไปขอข้อมูลที่กองยุทธศาสตร์ ส่วนเรื่องการประหยัดพลังงานเองจริง ๆ ก็ยังถือว่ามีโครงการที่มาขออน้อย คือถ้ากรณีโครงการโซลาร์มีจำนวนโครงการยื่นขอเป็นร้อย ๆ โครงการเลย เพราะฉะนั้น ตัวโซลาร์รูฟท็อป จะเป็นอันดับหนึ่งที่มีการยื่นขอ ถ้ารองลงมา ก็จะเป็นในเรื่องของตัวปรับปรุงประสิทธิภาพโดยใช้โซลาร์ คือโซลาร์เมชัน เช่น มีการใช้โอบอทเข้ามาช่วยด้วยหรือว่า ถ้าเกิดไม่ใช่โอบอทก็เป็นระบบอัตโนมัติ โดยระบบอัตโนมัติบางครั้งอาจจะพูลทั้งโพรเซสหรือเป็นบางส่วนของเซลล์ของมันที่มันใช้บางส่วน ส่วนใหญ่ก็จะ 2 กลุ่มนี้

คำถามย่อย: ปัจจัยการให้พิจารณาโซลาร์

ท่านรองฯ เศรษฐร์ :

กรณีโซลาร์คือสามารถใช้ได้แล้ว โดยไม่ต้องมีตัวชี้วัด เพราะว่าเมื่อติดตั้งตัวโซลาร์เข้ามา ก็ทราบได้ทันทีว่าสามารถผลิตพลังงาน โดยสามารถลดมลภาวะจากฟอสซิลลดลง แต่พอกรณีเรื่องของ โอบอทหรือโซลาร์เมชัน ตัวชี้วัด ส่วนที่หนึ่ง ก็คือว่าลดต้นทุนต่อหน่วย ต้นทุนทางตรง จะต้องลดลง ส่วนที่สองก็คือว่า ยิลด์ ยิลด์ต้องเพิ่มขึ้น อันที่สามก็แล้วแต่นะ มันจะมีตัวชี้วัดอีกหลายตัวที่ บอกให้เลือกตัวใดตัวหนึ่งก็ได้ขึ้นอยู่กับประกาศมันจะมีหลากหลายตัวแต่สองตัวแรก จะเป็นตัวสำคัญ ตัวที่อื่นอาจจะ เป็นเช่นว่า ตัวชี้วัดผลผลิต ซึ่งเรียกผลิตภาพแรงงานส่วนเพิ่ม ก็สามารถเลือกใช้ประกอบได้ แต่จริง ๆ ส่วนมากใช้กันเยอะ คือ ตัวต้นทุน (ต้นทุนต่อหน่วยกับยิลด์ที่ต้องเพิ่มขึ้นเป็นหลัก)

คำถามย่อย: ปัจจัยการให้พิจารณาเรื่องโซลาร์เมชัน

ท่านรองฯ เศรษฐร์ :

ก็คือหมายความว่าสิ่งที่โซลาร์เมชันหรือโอบอทที่จะติดตั้งเข้ากับไลน์ปกติของโรงงาน จะต้องมีการทำให้ต้นทุนของการผลิตของโรงงานต่อหน่วยทางตรงลดลง และก็ยิลด์ที่การผลิตก็ต้องเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นตัวชี้วัดหลักในการที่จะพิจารณา โดยผู้ยื่นขอจะต้องทำให้ได้ตามตัวชี้วัด

หลัก ๆ ก็จะมีประมาณหนึ่งโซลาร์ กับสองเรื่องโซลาร์เมชันที่เป็นหน่วยงานลงทุน ส่วนการลงทุนอย่างอื่นของมาตรการนี้ไม่มีการยื่นขอ เพราะมาตรการ BOI มีหลาย ๆ มาตรการซึ่งสอดคล้องและทับซ้อนกัน บางครั้งอาจมีการไปขออย่างมาตรการอื่น เช่น แบบการที่ใช้พัฒนาบริษัทบางที่เขามาขอเป็น แบบเมอริทเบสโดยตรง ประเภท เมอริทเบส ก็อาจจะไม่ต้องมาขอในมาตรการนี้ แต่ไปขอประเภทอย่างอื่น ก็ทำได้ ประเภทนั้นอาจจะเหมือนกับว่าเบสอีกอย่าง อาจจะได้เยอะกว่า กรณีเป็นการเกษตรหรือว่า (ยกระดับอุตสาหกรรมเกษตรไปสู่มาตรฐานระดับสากล อันนี้ก็ถือว่าน้อย) น้อย

แทบจะไม่มีเลย ก็จะมีแค่สองมาตรการนี้ ใช่ว่าแล้วตัวเครื่องจักรที่ว่า ก็มีแต่แค่โซลาร์กับโรบอท หรือไม่กี่ที่เป็นออโตเมชัน

ออโตเมชันมีบ้างแต่ก็ยังน้อยกว่าเรื่องประหยัดพลังงานหรือลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คือเนื่องจากไอโซล่าเซลล์ที่เข้ามาขอมียะเยอะมากเลยนะ ส่วนออโตเมชันมันก็เยอะ สองมาตรการนี้ถือว่าประสบความสำเร็จ

คำถามย่อย: สมมติว่าในเรื่องของตัวที่ช่วยประหยัดพลังงาน อย่างเช่น เปลี่ยนบอยเลอร์ใหม่

ท่านรองฯ เศรษฐร์ :

ถ้าเปลี่ยนแค่นั้นคงไม่ได้

3. กรณีศึกษา ถ้าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมเนี่ย ต้องการลงทุนโรบอทราคา ห้าแสนบาท หนึ่งตัว เพื่อใช้ในการหีบจับสินค้าลงกล่องแทนแรงงาน หนึ่งถึงสองคน อะไรคือปัจจัยข้อมูลหลักที่ตัวชีวิตในการตัดสินใจพิจารณาเพื่อให้สิทธิประโยชน์ในการลงทุน และระยะเวลาการพิจารณาในการลงทุนประมาณนานเท่าไร

ท่านรองฯ เศรษฐร์ :

จริง ๆ การลงทุนในเรื่องของออโตเมชัน อย่างที่บอก คือก็อาจจะไม่ต้องเป็นทั้งฟูลก็ได้นะ บางส่วน ๆ แค่อันก็ได้ ขอให้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพโดยการพิจารณาจากตัวชีวิตที่กล่าวมาเหมือนเดิม ก็คือเรื่องตัวต้นทุนทางตรง มันก็มีผลนะทำให้ต้นทุนมันลดลงแล้วอีกเพิ่มขึ้น ก็หลักเกณฑ์ก็จะใช้ ตัวชีวิตแบบเดียวกัน

คำถามย่อย: วิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมหรือขนาดใหญ่ ขอได้เหมือนกันเลยและไม่ได้ปิดกัน

หลักเกณฑ์ก็จะเหมือนกัน

ท่านรองฯ เศรษฐร์ :

หลักเกณฑ์ที่ต่างกันจะมีอยู่นิดเดียวแค่นั้นเอง คือมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพเนี่ย คือเวลาขอ BOI โดยทั่วไปจะต้องลงทุนไม่น้อยกว่า หนึ่งล้านบาท แต่ถ้าเป็น SEM จะมีขั้นต่ำต้องมีเงินลงทุน ห้าแสนบาท และถ้าเป็นกรณีออโตเมชัน ถ้าหากว่า มีการใช้เครื่องจักรที่มีการเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมในประเทศอย่างน้อยร้อยละสามสิบ แคบวงเงินจากห้าสิบล้านจะเป็นร้อยเปอร์เซ็นต์ เท่ากับว่าเหมือนกับเหมือนกับได้ฟรี (ค่า ใช้ ได้ฟรีเลยห้าสิบล้านร้อยเปอร์เซ็นต์) เพราะว่ามันเพราะว่ามันร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ว่าอย่างน้อยขอให้คุณเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมในประเทศ

4. ข้อมูลทางสถิติจำนวนผู้ประกอบการอะคะและประเภทอุตสาหกรรมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนมาตรการนี้มีจำนวนเท่าไร

ท่านรองฯ เศรษฐสรรค์ :

ข้อมูลมีจากในส่วนของกองยุทธฯ จากที่ BOI มีการปรับนโยบายตั้งแต่ปี 58-62 แล้วมีมาขอเรื่องปรับปรุงประสิทธิภาพเรื่องปรับปรุงเครื่องจักรด้วย ใช้พลังงานทด จำนวนโครงการจะเห็นได้ว่า ถ้าเป็นจำนวนโครงการโดยส่วนใหญ่ จำนวนโครงการมากกว่าที่สุดคือ โซล่าเซลล์ แอปพลิเคชัน เพอร์เซ็นต์ สิบเก้าเปอร์เซ็นต์จะเป็นเรื่องอัตโนมัติ แต่ถ้าพอมาดูมูลค่า มูลค่ากลายเป็นว่าโซล่าเซลล์อยู่ที่สี่สิบเก้าเปอร์เซ็นต์ มูลค่าจะน้อยกว่า อันนี้แอปพลิเคชัน จำนวนแอปพลิเคชันแต่มูลค่าสี่สิบเก้าเปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าเป็นมูลค่าของ อัตโนมัติจะมากกว่า คือสิบเก้าเปอร์เซ็นต์คือจำนวนโครงการ แต่คิดเป็นห้าสิบเปอร์เซ็นต์ของมูลค่าทั้งหมด เนื่องจากใช้เงินลงทุนในแต่ละโครงการสูงกว่า ส่วนที่เหลืออีกหนึ่งเปอร์เซ็นต์น้อยมากคือมาตรการอื่น ๆ รวมกัน เพราะฉะนั้นก็คือสองอันจะเป็นหลัก ๆ แต่ข้อมูลจำนวนโครงการและมูลค่าของมาตรการนี้ไม่ได้แยกว่าเป็น SME หรือว่าอะไรเปล่า อันนี้เป็นภาพรวมที่มีอยู่

คำถามย่อย: ข้อมูลที่เป็นสถิติเลยแยกอะไรเป็นจำนวน ลักษณะของผู้ประกอบการ

ท่านรองฯ เศรษฐสรรค์ :

เดี๋ยวผมจะทำเรื่องไปที่กองยุทธฯ บอกว่าช่วยให้อุ่นเคราะห์ข้อมูล

คำถามย่อย: ส่วนใหญ่ที่มาขอกรณีเป็นอัตโนมัติหรือโซล่า ก็จะสามารถอนุมัติได้รับการส่งเสริมตัวอย่าง มีการยื่นขอโครงการที่เป็นอัตโนมัติหรือโซล่า สิบโครงการจะได้รับการพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ทั้งหมด

ท่านรองฯ เศรษฐสรรค์ :

ส่วนใหญ่แล้วให้หมด คือคำว่าให้หมดของ BOI คือจี้ เวลาบริษัทมาขอบริษัทก็ดูว่าเขาจะขอมาตรการอะไร ปกติเขาก็จะเอากิจการที่เขาทำผลิตอยู่เนี่ยแหละ ซึ่งสมมติว่าเขาทำกิจการทำ เอ่อผลิตสินค้าสักอย่างหนึ่งซึ่งอยู่ในประเภทที่ boi ให้การส่งเสริม รายได้เขาก็มีอยู่ละ เขาก็เสียภาษีอยู่ แต่พอมานขอ BOI รายได้อันนั้นอะ เราจะยกเว้นให้ แต่ยกเว้นให้ในแคบวงเงินไม่เกินสิ่งที่เขาลงทุน คือให้ห้าสิบเปอร์เซ็นต์อะ พุดง่าย ๆ จริงก็คือว่าเอาตัวรายได้เขาที่ต้องไปจ่ายภาษีนั่นอะ ภาษีแทนที่จะจ่ายภาษีครบทั้งหมด คุณลงทุนเท่านี้ผมก็เอาภาษีที่คุณจ่ายเนี่ยแหละเอามาให้ตรงนี้ แต่ถ้าเกิดคุณใช้

อโตะเมชั่น มีการใช้ในประเทศสามสิบเปอร์เซ็นต์ ผมก็เอาภาษีที่คุณต้องจ่ายเนี่ย เท่ากับที่คุณลงทุนใหม่อะให้ไปเลย จะเป็นลักษณะอย่างนี้

คำถามย่อย: คือหลัก ๆ แล้วถ้าเป็นตามเกณฑ์ก็ได้หมดเลย แล้วมีเคสไหนที่ไม่ได้หรือไม่

ท่านรองฯ เศรษฐกร :

เคสไหนที่ไม่ได้ ปกติแล้วโซล่า ก็ไม่มีอะไรมาก เพราะโซลเห็นชัด แต่อโตะเมชั่นจะดูว่าได้หรือไม่ได้ ก็จะต้องมีคณะที่มานั่งดู คือจริง ๆ ทั้งสองชุดเนี่ยนะ มีคณะทำงานกลั่นกรอง คืออย่างคณะกลั่นกรองเรื่องพลังงาน พลังงานทดแทน คือพลังงานทดแทน ง่ายเราดึงออกมาเลย สำนักงานตัวเอง ไม่ต้องมีกลั่นกรอง ถ้าเป็นโซล่าแทบจะไม่ต้องดูอะไรละ เรื่องประหยัดพลังงานหรือลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเนี่ยต้องมีคณะทำงาน ซึ่งเขาจะมาดูเรื่อง การลดสิ่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ชุดเนี่ยก็จะประชุมไม่บ่อยเพราะว่าโครงการน้อย แต่ในขณะที่อโตะเมชั่น โครงการเยอะ ก็อาจจะมีประชุมถี่หน่อย สองเดือนครั้งหรืออะไรอย่างเงี้ยนะ ซึ่งอโตะเมชั่น ก็จะมีคณะกรรมการกลั่นกรองอีกชุดหนึ่งเหมือนกัน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เขาจะดูแลพวกก็จะมาดูว่า โครงการที่ลงทุนใช้อโตะเมชั่นหรือไม่

5. เพื่อกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจมากกว่าเดิมในการขอรับการส่งเสริมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นะคะ สำนักงานฯ ควรมีมาตรการใดเพิ่มเติมหรือว่าท่านมีคิดเห็นอย่างไร

ท่านรองฯ เศรษฐกร :

สำนักงาน ฯ จะส่งเสริม SME จริง ๆ เรามองเป็นเป้าหมาย เพราะเรามองว่าบริษัทขนาดใหญ่จำนวนนิดเดียวแต่มีเงินลงทุนมาก บางรายลงทุนเป็นแสนล้านเพียงหนึ่งบริษัท แต่ขณะที่ sme เราทั้งนั้นเลย คำว่า SME ของ BOI คือ ไทย คำว่าเอสเอ็มอีคือเอสเอ็มอีไทย เพราะไม่ใช่ว่าต่างชาติมาเป็นธุรกิจขนาดเล็ก แต่ว่าต่างชาติเราก็กไม่จัดเข้า SME คือเดิมมองว่า SME ของเราต้องมีหุ่นบุคคลธรรมดาสัญชาติไทย เป็นบุคคลธรรมดา เป็นบุคคลธรรมดาสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ด อันนี้คือ SME ไทย แล้วก็ พอนี้มันช่วงเปลี่ยนผ่านนโยบาย นโยบายที่วันอาทิตย์ที่ผ่านมา คือเงินลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน ต้องไม่เกินสองร้อยล้านบาท อันนี้เราจะดูตัววงเงินที่จะจัดเข้าเป็น SME แต่เพิ่งเข้าบรอดใหญ่ไปเมื่อ เมื่อวานนี้ เขาจะมีการปรับคำจำกัดความ SME ซึ่งปรับมาจาก สสว จะดูที่เรื่องของตัวเลขสองตัว คือการจ้างงานและยอดขาย ซึ่งเขาทำเรื่องปรับมา BOI ก็ต้องปรับให้สอดคล้อง BOI แต่ว่า BOI เราจะดูในเรื่องของยอดขาย ยอดขายว่าเท่านั้นเท่านั้น ถ้าจำไม่ผิดนะ ถ้าเป็นเรื่องการผลิตประมาณสามร้อยล้าน ถ้าเป็นเรื่องของบริการประมาณไม่เกินสองร้อยล้าน คือเราดู

ยอดขาย เพราะฉะนั้นก็จะง่ายขึ้นหน่อย คือถ้าเกิดยอดขายคุณเยอะ อาจจะไม่ใช่ SME แล้วอะไรอย่างนี้

BOI ก็ต้องมาปรับ อะไรที่เกี่ยวข้องกับ SME ก็แล้วแต่อาจจะต้องไปปรับจำกัดความให้สอดคล้องกับ SME อีกด้วย ซึ่ง สสว เขาปรับแล้ว แต่เขาปรับ เราก็ไม่ได้ปรับตามเขาหมดทุกอย่าง เพราะถ้าปรับตามเขาหมดเราก็จะยุ่งยากอะไรหลายอย่าง เพราะเขาดูทั้งคนดูทั้งยอดขาย

ส่วนของ BOI เราถือตัวสูงไว้คือวิสาหกิจขนาดกลาง ถ้าเกินกว่านี้จะเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ไปแล้ว นอกจากนี้ SME สามารถขอ BOI แบบพิเศษ ปกติคนอื่นเวลามาขอปีโอไอแคปวงเงินมันจะได้แค่ร้อยละเซ็นต์ กรณี SME เราให้สองร้อยละเซ็นต์ ความหมายแคปวงเงินก็คือว่า สมมติเราลงทุนสิบล้านบาท ถ้าเรากำไร จากปีโอไอห้าปี เรามีกำไรพอกำไรเสร็จคิดเป็นภาษียี่สิบเปอร์เซ็นต์ จากกำไรยี่สิบเปอร์เซ็นต์ ปกติเราให้ร้อยละเซ็นต์ก็ต้องไม่เกินสิบล้านที่เราลงทุน แต่ SME เราให้ถึงยี่สิบล้านได้สองเท่า SME ก็จะได้จาก BOI เยอะขึ้น

คำถามย่อย: สิทธิมาตรการตรงนี้มีมันมีอยู่แล้วที่เป็นของ SME ถูกไหมคะ เป็น SME ปกติทั่วไป ซึ่ง SME นั้นก็คือจะมีฐานเบสมาขอ เรียกว่าโครงการผลิตกับเทคโนโลยีเหมือนกัน คือใช้ฐานกับบริษัทท่านรองๆ เศรษฐกิจ :

คือเวลา BOI มอง SME คือการลงทุนไม่เกินไม่เกินสองร้อยล้าน โดยไม่รวมค่าที่ดินหมุนเวียน ต้องไม่เกินสองร้อยล้านถือเป็น SME พอเป็น SME ก็มีสิทธิ์ได้เกณฑ์จาก BOI คือที่ BOI ให้ นี่ก็คือ ให้สิทธิ์เยอะกว่าคนอื่น เช่นแคปวงเงินให้มากกว่าคนอื่น อันที่สองก็คือมีเงื่อนไข ผ่อนปรนกว่าคนอื่น เวลาคนมาขอปีโอไอ ต้องใช้เครื่องจักรคือต้องใช้เครื่องจักรใหม่ทั้งหมด คำว่าใหม่คือไรก็คือว่า คือเครื่องจักรต้องไม่เคยมาลงทุนในเมืองไทยมาก่อน แต่ถ้าเป็น SME คุณมีสิทธิ์เอาเครื่องจักรเก่าในประเทศอยู่แล้วไม่เกินสิบล้านบาทสามารถเอามาลงทุนได้ อะไรอย่างเงี้ย คือพูดง่าย ๆ ว่า เราค่อนข้างจะให้แต้มต่อกับ SME ไทย

ในส่วนของมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ ก็เหมือนกันแต้มต่อก็คือเดิมคือคนทั่วไปขอหนึ่งล้านบาท SME ขอห้าแสนก็ได้ แต่มีเฉพาะโซ่ล่ากับโรบอท มีสัดส่วนถึง 99.99%

ตารางอ้างอิงการประมาณเงินลงทุนติดตั้ง Solar Rooftop สำหรับผลิตไฟฟ้าใช้เอง⁸¹

ประมาณการติดตั้ง โซลาร์เซลล์ ออนกริด บนหลังคา เชื่อมกับระบบจำหน่ายฯ สำหรับผลิตไฟฟ้าใช้เอง (Solar Rooftop OnGrid)											
สำหรับ	ขนาด KW	ผลิตไฟฟ้า หน่วย/วัน	ผลิตไฟฟ้าได้ หน่วย/เดือน	ประหยัดได้ บาท/เดือน	ประหยัดได้ บาท/ปี	แผงขนาด W	ใช้พื้นที่ ตรม.	ขนาด Inverter KW	จำนวน Inverter Set	*** เงินลงทุน บาท	**** จุดคุ้มทุน ปี
ที่พักอาศัย	5	25	750	3,375	40,500	300	36	5	1	350,000	9
ที่พักอาศัย	10	50	1,500	6,750	81,000	300	72	10	1	700,000	9
อาคารธุรกิจขนาดเล็ก	20	100	3,000	13,500	162,000	300	144	20	1	1,200,000	7
อาคารธุรกิจขนาดเล็ก	40	200	6,000	27,000	324,000	300	288	20	2	2,400,000	7
อาคารธุรกิจขนาดเล็ก	60	300	9,000	40,500	486,000	300	432	20	3	3,600,000	7
อาคารธุรกิจขนาดเล็ก	80	400	12,000	54,000	648,000	300	576	20	4	4,800,000	7
อาคารธุรกิจขนาดเล็ก	100	500	15,000	67,500	810,000	300	720	20	5	6,000,000	7
อาคารธุรกิจขนาดเล็ก	200	1,000	30,000	135,000	1,620,000	300	1,440	20	10	1,200,000	7
อาคารธุรกิจขนาดกลาง-	400	2,000	6,000	270,000	3,240,000	300	2,880	20	20	20,000,000	6
อาคารธุรกิจขนาดกลาง-	600	3,000	90,000	405,000	4,860,000	300	4,320	20	30	30,000,000	6
อาคารธุรกิจขนาดกลาง-	800	4,000	120,000	540,000	6,480,000	300	5,760	20	40	40,000,000	6
อาคารธุรกิจขนาดกลาง-	1,000	5,000	150,000	675,000	8,100,000	300	7,200	20	50	50,000,000	6
อาคารธุรกิจขนาดกลาง-	2,000	10,000	300,000	1,350,000	16,200,000	300	14,400	20	100	100,000,000	6

สมมติฐานที่เกี่ยวข้อง

<p>1. เซลล์มีแดดและสามารถผลิตไฟฟ้าได้วันละ 5 ชั่วโมง</p> <p>2. **ค่าไฟฟ้า 4.5 บาท/หน่วย (ยังไม่รวมค่าไฟฟ้าที่ขึ้นทุกปี ปีละ5%)</p> <p>3. **ติดตั้งขนาด 1-10 KW ใช้เงินลงทุน 70 บาท/W</p> <p>4. ***ติดตั้งขนาด >10-200 KW ใช้เงินลงทุน 60 บาท/W</p>	<p>5. ***ติดตั้งขนาด >200KW ใช้เงินลงทุน 50บาท/W</p> <p>6. ****จุดคุ้มทุนคำนวณจากการผลิตไฟฟ้าใช้เอง</p> <p>7. ราคาที่แท้จริง ต้องสำรวจหน้างานเพื่อประเมิน</p>
---	--

⁸¹ บริษัท โซล่าฮับ จำกัด. ประมาณการติดตั้ง โซลาร์เซลล์ ออนกริด บนหลังคา [ออนไลน์].
 กรุงเทพฯ: บริษัท โซล่าฮับ จำกัด. แหล่งที่มา: <https://www.mreport.co.th/experts/business-and-management/014-Energy-Saving-Solar> [5 เมษายน 2562]